

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

TALL

SOM FORTELLER

Rammeverk for kvalitetssikring i det europeiske statistikkssystemet

**ESS QUALITY ASSURANCE FRAMEWORK
VERSION 2**

Innhold

INNLEDNING	3
INSTITUSJONELLE FORHOLD	5
Prinsipp 1: Faglig uavhengighet.....	5
Prinsipp 1bis: Koordinering og samarbeid.....	10
Prinsipp 2: Mandat for datainnsamling og tilgang til data	13
Prinsipp 3: Tilstrekkelige ressurser	16
Prinsipp 4: Kvalitetsbevissthet	18
Prinsipp 5: Statistisk konfidensialitet og informasjonssikkerhet.....	21
Prinsipp 6: Upartiskhet og objektivitet	25
STATISTISKE PROSESSER	29
Prinsipp 7: Gode metoder	29
Prinsipp 8: Egnede statistiske prosedyrer	33
Prinsipp 9: Rimelige krav til oppgavegivere	38
Prinsipp 10: Kostnadseffektivitet	41
STATISTISKE PRODUKTER	43
Prinsipp 11: Relevans.....	43
Prinsipp 12: Nøyaktighet og pålitelighet.....	45
Prinsipp 13: Aktualitet og punktlighet.....	47
Prinsipp 14: Sammenheng og sammenlignbarhet.....	49
Prinsipp 15: Tilgjengelighet og klarhet.....	51

Innledning

Felles kvalitetsrammeverk for det europeiske statistikkssystemet

Utgaven fra 2019 (versjon 2.0) av rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikkssystemet (European Statistical System, ESS) følger og utfyller versjonen av Retningslinjer for europeisk statistikk fra 2017¹. Det felles kvalitetsrammeverket for det europeiske statistikkssystemet består av Retningslinjer for europeisk statistikk, Rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikkssystemet og generelle prinsipper for kvalitetsstyring. Dette danner grunnlaget for utvikling, produksjon og formidling av europeisk statistikk av høy kvalitet.

Dette selvregulerende felles kvalitetsrammeverket utfyller det omfattende lovgrunnlaget for det europeiske statistikkssystemet, som er basert på forordning (EF) nr. 223/2009 om europeisk statistikk², som er videre avledet av traktaten om Den europeiske unions virkemåte³. Europeisk statistikk og tjenester av høy kvalitet blir derfor utviklet, produsert og formidlet innenfor svært solide rammer hva angår lovgrunnlag og kvalitetssikring.

Mål og målgruppe for rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikkssystemet

Rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikkssystemet er et støttedokument som er ment som en hjelp til implementering av Retningslinjer for europeisk statistikk. I likhet med retningslinjene gjelder rammeverket for kvalitetssikring statistikkmyndigheter innenfor det europeiske statistikkssystemet, som består av Den europeiske unions statistikkmyndighet (Eurostat), nasjonale statistikkmyndigheter og andre nasjonale myndigheter som har ansvar for utvikling, produksjon og formidling av europeisk statistikk. I enkelte av prinsippene og indikatorene i retningslinjene og i de metodene, verktøyene og fremgangsmåtene som beskrives i rammeverket, skal «andre statistikkmyndigheter» forstås som «andre i tillegg til Eurostat og nasjonale statistikkmyndigheter», dvs. andre nasjonale myndigheter.

Rammeverket for kvalitetssikring utgjør en samling av metoder, verktøy og god praksis som foreslås brukt og/eller allerede er i bruk i (enkelte) statistikkmyndigheter innenfor det europeiske statistikkssystemet, der de har vist seg å være nyttige. Rammeverkets mål er sammen med retningslinjene å gi veiledning og eksempler i form av mer detaljerte metoder og verktøy, i tillegg til god praksis for de (nokså) abstrakte prinsippene og indikatorene i retningslinjene.

Fordi det felles kvalitetsrammeverket for det europeiske statistikkssystemet er selvregulerende, er disse metodene, verktøyene og praksisene ikke obligatoriske og derfor ikke bindende for statistikkmyndighetene. De angitte metodene, verktøyene og praksisene viser hvordan Retningslinjer for europeisk statistikk kan implementeres i en statistikkmyndighets daglige arbeid, med tilbørlig hensyn til nasjonale forhold.

¹ European Statistics Code of Practice:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/KS-02-18-142>

På norsk, Retningslinjer for europeisk statistikk:

https://www.ssb.no/omssb/lover-og-prinsipper/retningslinjer-for-europeisk-statistikk/_attachment/367184?_ts=166c47ec3f0

² Regulation (EC) No 223/2009 on European Statistics as amended by Regulation (EU) 2015/759:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0223-20150608&from=EN>

³ Treaty on the Functioning of the European Union:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=EN>

Organisering og utvikling av rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikksystemet

De foreslåtte metodene, verktøyene og gode fremgangsmåtene er beskrevet på institusjonelt og prosess/produktivnivå, og gjenspeiler det mest hensiktsmessige nivået for innføring og/eller bruk av dem. I beskrivelsen utvikles de fra et generelt perspektiv til en mer konkret og detaljert fremstilling. Det må understrekes at en bestemt metode, et bestemt verktøy eller en god fremgangsmåte (i en lett modifisert ordlyd) kan være oppgitt til støtte for flere indikatorer, og denne stedvis repetitive beskrivelsen av metoder, verktøy og fremgangsmåter i rammeverket er laget med hensikt, siden den følger den tilnærmingen som er benyttet i Retningslinjene for europeisk statistikk.

Denne versjon 2.0 av rammeverket ble utarbeidet av en ekspertgruppe under arbeidsgruppen for kvalitet i statistikk sammen med Eurostat og ble vedtatt av ESS-komiteen i mai 2019. Den er inspirert av de reviderte Retningslinjer for europeisk statistikk, forordning (EF) 223/2009 om europeisk statistikk de to rundene med fagfelleevalueringer i det europeiske statistikksystemet, resultater og innsikter fra det europeiske statistikksystemets «Vision Implementation»-prosjekter, samt andre internasjonale initiativer og hendelser, slik som «Generic Law on Official Statistics» (UNECE)⁴ og «Guidance on Modernizing Statistical Legislation» (UNECE)⁵.

Fordi «Generic Law on Official Statistics» (GLOS) gir et referansegrunnlag for utvikling av et solid lovgrunnlag for virkemåten til et nasjonalt statistikksystem og produksjon av offisiell statistikk i landene i Øst-Europa, Kaukasus og Sentral-Asia, baserte den ekspertgruppen som ble etablert under UNECE for å utarbeide veiledningsdokumentet, sitt arbeid på GLOS. Dokumentet «Guidance on Modernizing Statistics Legislation» peker ut vanlige elementer i statistikklovgivningen og definerer deres tiltenkte utfall, for slik å inspirere land som ønsker å evaluere eller oppdatere det juridiske rammeverket for sitt nasjonale statistikksystem (NSS), dog med en erkjennelse av at statistiske systemer er organisert på ulike måter i forskjellige land. I de tilfeller der rammeverket for kvalitetssikring henviser til internasjonale veiledninger, er det disse to dokumentene som kan konsulteres.

Fremtidig utvikling av rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikksystemet

Rammeverket for kvalitetssikring i det europeiske statistikksystemet er åpent for videre oppdateringer av samlingen av metoder, verktøy og fremgangsmåter, og vil i denne sammenheng følge den fremtidige utviklingen av Retningslinjer for europeisk statistikk tett.

⁴ Generic Law on Official Statistics:

http://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2016/mtg/ECE_CES_2016_8-1601555E.pdf

⁵ Guidance on Modernizing Statistical Legislation: <http://www.unece.org/index.php?id=51141>

Institusjonelle forhold

Institusjonelle og organisatoriske faktorer har betydelig innflytelse på effektiviteten og tiltroen til en statistikkmyndighet som utvikler, utarbeider og formidler europeisk statistikk. Prinsippene er faglig uavhengighet, koordinering og samarbeid, mandat for datainnsamling, tilstrekkelige ressurser, kvalitetsbevissthet, statistisk konfidensialitet, upartiskhet og objektivitet.

PRINSIPP 1: Faglig uavhengighet

Statistikkmyndigheters uavhengighet i forhold til politiske, lovgivende eller administrative myndigheter samt private aktører sikrer tiltroen til europeisk statistikk.

INDIKATOR 1.1:

De nasjonale statistikkbyråene og Eurostats uavhengighet i forhold til politisk og annen ekstern påvirkning på utvikling, utarbeiding og formidling av statistikk er lov hjemlet og garantert for andre statistikkmyndigheter.

Institusjonelle metoder

1. **Nasjonale statistikkmyndigheters og Eurostats faglige uavhengighet.** Nasjonal statistikkovgivning omfatter en bestemmelse som fastlegger prinsippet om de nasjonale statistikkbyråenes faglige uavhengighet. Forordningen om europeisk statistikk omfatter en bestemmelse som fastlegger prinsippet om nasjonale statistikkbyråers og Eurostats faglige uavhengighet.
2. **Andre statistikkmyndigheters faglige uavhengighet.** Det finnes lovgivning som garanterer andre statistikkmyndigheters faglige uavhengighet.
3. **Utarbeiding av lovgivning.** Ved utarbeiding av lovgivning knyttet til statistikk henter man inn internasjonale veiledninger og/eller god praksis fra andre land.
4. **Støtte til utarbeiding av lovgivning.** For å fremme lovgivning knyttet til statistikkområdet finnes det hensiktsmessige veilednings- og styringsstrukturer som kan lette arbeidet med denne.
5. **Fagetiske retningslinjer.** Det finnes fagetiske retningslinjer som er offentlig tilgjengelige.
6. **Bevissthet blant ansatte.** Ansatte i alle statistikkmyndigheter er blitt gjort kjent med de fagetiske retningslinjene for offisiell statistikk.

INDIKATOR 1.2:

Lederne for de nasjonale statistikkbyråene og for Eurostat, og eventuelt lederne for andre statistikkmyndigheter, har tilstrekkelig høy posisjon i samfunnet til å få tilgang til politiske myndigheter og administrative offentlige etater på høyt nivå. De har høyeste faglige kompetanse.

Institusjonelle metoder

1. **Stilling i samfunnet for ledere for nasjonale statistikkbyråer og Eurostat.** Den nasjonale statistikkloven/-lovgivningen fastsetter at lederne for de nasjonale statistikkmyndighetene skal ha en høy stilling i samfunnet. Forordningen om europeisk statistikk fastsetter at lederne for nasjonale statistikkmyndigheter og for Eurostat skal ha en høy stilling i samfunnet. Dette inkluderer generelle krav til ledernes kvalifikasjoner, kunnskaper og ferdigheter.
2. **Status for ledere av andre statistikkmyndigheter.** Det finnes lovgivning som spesifiserer statusen til lederne av andre statistikkmyndigheter. Dette inkluderer generelle krav til ledernes kvalifikasjoner, kunnskaper og ferdigheter.
3. **Veiledning om kvalifikasjoner, kunnskaper og ferdigheter.** Det finnes tilgjengelig veiledning for formulering av hva som er standard/relevante kvalifikasjoner, kunnskaper og ferdigheter hos lederne.
4. **Nasjonale statistikkbyråer og Eurostats stilling.** De nasjonale statistikkbyråenes og Eurostats stilling innenfor sine respektive offentlige administrasjoner er slik at deres faglige uavhengighet er sikret, og det kan hentes innspill gjennom konsultasjoner om beste praksis med andre land eller internasjonale organisasjoner.

INDIKATOR 1.3:

Lederne for de nasjonale statistikkbyråene og for Eurostat, og eventuelt lederne for andre statistikkmyndigheter, har ansvaret for at europeisk statistikk utvikles, utarbeides og formidles på en uavhengig måte.

Institusjonelle metoder

1. **Ansvarsområder for ledere for det nasjonale statistikkbyrået og Eurostat.** Den nasjonale statistikkloven fastsetter ansvarsområdene for lederne for de nasjonale statistikkbyråene, og forordningen om europeisk statistikk fastlegger ansvarsområdene for lederne for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat for å sikre uavhengig utvikling, produksjon og formidling av statistikk.
2. **Ansvarsområder for lederne av andre statistikkmyndigheter.** Det finnes lovgivning som angir ansvarsområder for lederne av andre statistikkmyndigheter for å sikre uavhengig utvikling, produksjon og formidling av statistikk.
3. **Utarbeiding av lovgivning.** Veiledningsdokumenter / god praksis støtter utarbeiding av lovgivning på statistikkområdet for å sikre uavhengighet i utviklingen, produksjon og formidlingen av statistikk.

INDIKATOR 1.4:

Lederne for de nasjonale statistikkbyråene og for Eurostat, og eventuelt lederne for andre statistikkmyndigheter, har eneansvar for beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer og om innholdet i og tidspunktet for publisering av statistikk.

Institusjonelle metoder

1. **Lederne for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat har eneansvar for produksjon av statistikk.** Den nasjonale statistikkloven fastsetter at eneansvaret ligger hos lederne for de nasjonale statistikkbyråene, og forordningen om europeisk statistikk fastsetter at eneansvaret ligger hos lederne for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat når det gjelder beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer.
2. **Lederne for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat har eneansvar for valg av tidspunkt for og innhold i publisering av statistikk.** Den nasjonale statistikkloven fastsetter at eneansvaret ligger hos lederne for de nasjonale statistikkbyråene, og forordningen om europeisk statistikk fastsetter at eneansvaret ligger hos lederne for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat når det gjelder tidspunktet for og innholdet i publisering av statistikk.
3. **Statistikklederne i andre statistikkmyndigheter har eneansvar for produksjon av statistikk.** Det er etablert lovgivning for andre statistikkmyndigheter for å sikre at lederne har eneansvar for beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer.
4. **Statistikklederne i andre statistikkmyndigheter har eneansvar for valg av tidspunkt for og innhold i statistikkpubliseringer.** Det er etablert lovgivning for andre statistikkmyndigheter for å sikre at lederne har eneansvar når det gjelder valg av tidspunkt for og innholdet i statistikkpubliseringer.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Prosedyre for utvikling og implementering av statistiske metoder.** Det finnes en prosedyre for utvikling og implementering av metoder for den statistiske prosessen. Denne prosedyren er godkjent av lederen for den aktuelle statistikkmyndigheten.
6. **Tidsplan/statistikkalender.** Tidsplanen/statistikkalenderen (tidspunktene for publisering av statistikk) er godkjent av lederen for det nasjonale statistikkbyrået/annen statistikkmyndighet/Eurostat.

INDIKATOR 1.5:

Programmer for statistisk arbeid publiseres, og periodiske rapporter beskriver fremdriften.

Institusjonelle metoder

1. **Strategi.** Nasjonale (flerårige) strategier blir publisert, og der det er hensiktsmessig avstemt med strategiske dokumenter fra det europeiske statistikksystemet.
2. **Program for statistisk arbeid.** Et program for statistisk arbeid (f.eks. årlig nasjonalt statistikkprogram, det europeiske statistikkprogram og kommisjonens årlige statistikkprogram) er offentlig tilgjengelig.
3. **Sammenstilling av programmet.** En beskrivelse av prosessen og prosedyrene som benyttes til å sammenstille et program for statistisk arbeid, er tilgjengelig for interne formål.
4. **Rapporter om implementeringen av statistikkprogrammet.** Rapporter om implementeringen av statistikkprogrammet blir jevnlig sammenstilt og offentliggjort.

INDIKATOR 1.6:

Publisering av statistikk er klart atskilt fra og foretas atskilt fra publisering av politiske ytringer.

Institusjonelle metoder

1. **Beskrivelse av statistikkprodukter.** Interne retningslinjer for hvordan statistikkprodukter skal beskrives for brukere, inkludert formuleringer om hvordan uttalelser kan holdes politisk nøytrale, har blitt utviklet og gjort tilgjengelig for de ansatte.
2. **Opplæring i kommunikasjon om statistikk.** Statistikkmyndigheter sikrer at ansatte i det nasjonale statistikksystemet får hensiktsmessig opplæring i statistikk, for slik å legge til rette for objektivitet i formidlingen av statistikk.
3. **Identifisering av statistiske publiseringer.** Det finnes retningslinjer for klar identifisering av statistiske publiseringer (f.eks. pressemeldinger, pressekonferanser og rapporter) som produkter fra statistikkmyndigheten.
4. **Definisjon av merkevaren:** En merkevare for det nasjonale statistikkbyrået, eventuelt det nasjonale statistikksystemet, og Eurostat er fastsatt. Dette inkluderer en logo som gjennom utforming, format, farger og presentasjon er lett gjenkjennelig.

INDIKATOR 1.7:

Det nasjonale statistikkbyrået og Eurostat, og eventuelt andre statistikkmyndigheter, kommenterer statistiske spørsmål offentlig ved behov, innbefattet kritikk og misbruk av statistikk.

Institusjonelle metoder

1. **Overvåking av bruken av statistikkprodukter.** Det finnes en prosedyre for overvåking av statistikkprodukter fra statistikkmyndighetene. Dette kan for eksempel omfatte abonnement på en nyhetstjeneste eller opprettelse av en intern tjeneste som jevnlig gir oversikt over bruken.
2. **Kommunikasjon om bruken.** Det er etablert en prosedyre for å gi de personene som er ansvarlige for statistikkproduktene, informasjon om bruken av dem.

-
3. **Analyse av kritikk/misbruk.** Det finnes en intern struktur som har ansvar for analyse av kritikk, misbruk osv., og for å iverksette hensiktsmessige tiltak.
 4. **Reaksjoner på kritikk/misbruk.** Det finnes retningslinjer for hvordan man skal reagere eller sette i verk tiltak mot kritikk av og misbruk av statistikk.

INDIKATOR 1.8:

Prosedyrene for rekruttering og utnevnelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråer og Eurostat, og eventuelt de faglige lederne for andre statistikkmyndigheter, skal være transparente og baseres utelukkende på faglige kriterier. Mulige årsaker til at en leder kan måtte fratse stillingen, er angitt i de rettslige rammene. Det kan ikke være årsaker som svekker faglig eller vitenskapelig uavhengighet.

Institusjonelle metoder

1. **Vilkår for rekruttering og utnevnelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat.** Den nasjonale statistikkloven/-lovgivningen inneholder en bestemmelse om at rekruttering og utnevnelse av ledere for nasjonale statistikkbyråer utelukkende skal være basert på faglige kriterier. Forordningen om europeisk statistikk inneholder en bestemmelse om at rekruttering og utnevnelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat utelukkende skal være basert på faglige kriterier.
2. **Vilkår for avskjedigelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråene og for Eurostat.** Den nasjonale statistikkloven/-lovgivningen fastsetter grunnlaget for avskjedigelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråene og må utelukke grunner som svekker faglig og vitenskapelig uavhengighet. Forordningen om europeisk statistikk fastsetter grunnlaget for avskjedigelse av ledere for de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat og må utelukke grunner som svekker faglig og vitenskapelig uavhengighet.
3. **Prosedyrer for utnevnelse og avskjedigelse av lederne for statistikkvirksomheten i andre statistikkmyndigheter.** Lovgivningen fastsetter prosedyrer for rekruttering og utnevnelse av ledere for andre statistikkmyndigheter, og også grunnlaget for avskjedigelse av lederne for statistikkvirksomheten i disse myndighetene, og må utelukke grunner som svekker faglig og vitenskapelig uavhengighet.
4. **Støtte til utarbeiding av lovgivning.** Internasjonal veiledning brukes for å fremme/opprettholde kriteriene og prosedyrene for rekruttering og utnevnelse, samt grunner til avskjedigelse, av ledere for statistikkmyndighetene.
5. **Retningslinjer.** Det er etablert retningslinjer på nasjonalt nivå for utforming av statistikklovens/-lovgivningens kriterier og prosedyrer for rekruttering, utnevnelse og avskjedigelse av ledere for statistikkmyndighetene.
6. **Prosedyrer for rekruttering og utnevnelse.** Prosedyrene for rekruttering og utnevnelse av lederen for det nasjonale statistikkbyrået, Eurostat og andre statistikkmyndigheter er utelukkende basert på faglige kriterier og er offentlig tilgjengelige.

PRINSIPP 1BIS:

Koordinering og samarbeid

Nasjonale statistikkbyråer og Eurostat sørger for koordinering av alle aktiviteter for utvikling, utarbeiding og formidling av europeisk statistikk på nivået for henholdsvis det nasjonale statistikksystemet og for det europeiske statistikksystemet. Statistikkmyndigheter samarbeider aktivt innenfor partnerskapet i det europeiske statistikksystemet for å sørge for utvikling, utarbeiding og formidling av europeisk statistikk.

INDIKATOR 1BIS.1:

De nasjonale statistikkbyråene koordinerer de statistiske aktivitetene til alle andre nasjonale myndigheter som utvikler, utarbeider og formidler europeisk statistikk. I dette henseende opptre de som det eneste kontaktpunktet for Eurostat i statistiske anliggender. Lovhjemmel og godt definerte prosedyrer er på plass for gjennomføring av denne koordinerende rollen både på nasjonalt og europeisk nivå.

Institusjonelle metoder

1. **Lovhjemmel for rollen som koordinator.** Det nasjonale statistikkbyråets rolle som koordinator for det nasjonale statistikksystemet er fastsatt i den nasjonale statistikkloven.
2. **Kriterier for andre statistikkmyndigheter.** Kriteriene for identifisering av andre statistikkmyndigheter er fastsatt i den nasjonale statistikkloven.
3. **Fortegnelse over andre statistikkmyndigheter.** Andre statistikkmyndigheter er navngitt og listet opp i et formelt dokument.
4. **Styringsorgan.** Det nasjonale statistikkbyrået etablerer og leder et styringsorgan for denne koordinerende rollen.
5. **Koordineringsverktøy.** Det finnes koordineringsverktøy og konsultasjonsmekanismer. Disse kan omfatte statistikkprogrammer, planlegging og rapportering, kvalitetskontroll, metoder, dataoverføring og formidling av det europeiske statistikksystemet og andres statistiske arbeid.
6. **Prosedyrer for koordinering (nasjonalt nivå).** Det er fastsatt og vedtatt prosedyrer for implementering av det nasjonale statistikkbyråets koordinerende rolle.
7. **Kommisjonsbeslutning.** Eurostats koordinerende rolle er fastsatt i en kommisjonsbeslutning om Eurostat, og implementeringen av den er sikret gjennom definerte og etablerte prosedyrer.
8. **Virkemidler for nasjonalt kontaktpunkt.** Det nasjonale statistikkbyrået definerer sin rolle som eneste nasjonale kontaktpunkt med Eurostat (med unntak av avtalte tilfeller og for overføring av data, der det nasjonale statistikkbyrået bare trenger å informeres om overføring av data som foretas direkte til Eurostat av andre statistikkmyndigheter). Det nasjonale statistikkbyrået har virkemidler for å gjennomføre denne rollen, for eksempel gjennom koordinerende representasjon på møter i det europeiske statistikksystemet. Relevant dokumentasjon er offentlig tilgjengelig.
9. **Skriftlige avtaler med andre statistikkmyndigheter.** Det nasjonale statistikkbyrået og de andre statistikkmyndighetene har skriftlige avtaler om sine ansvarsområder for utvikling, produksjon og formidling av europeisk statistikk, om samsvar med Retningslinjer for europeisk statistikk og de kvalitetsdimensjonene disse nevner, og om sine samarbeidsforhold. Disse avtalene kan være en del av statistikkprogrammet, være utformet på basis av maler, eller ha enhver annen hensiktsmessig form.

-
10. **Jevnlige møter for å sørge for nasjonal koordinering.** Jevnlige møter ledet av det nasjonale statistikkbyrået blir holdt med de andre statistikkmyndighetene for å sørge for koordinering og harmonisering innenfor det nasjonale statistikkssystemet.
 11. **Koordinert opplæringsprogram.** I samarbeid med de andre statistikkmyndighetene etablerer det nasjonale statistikkbyrået et koordinert opplæringsprogram som tar hensyn til behov hos alle statistikkmyndighetene. Det omfatter temaer som kvalitet, kvalitetsrapportering, implementering av nasjonale retningslinjer for kvalitet, samt andre hensiktsmessige temaer. Det nasjonale statistikkbyrået fremmer opplæringsprogrammet aktivt blant de andre statistikkmyndighetene for å oppmuntre dem til jevnlig deltakelse.
 12. **Informasjonsplattform.** Det nasjonale statistikkbyrået administrerer en informasjonsplattform eller andre informasjons-/kommunikasjonsverktøy for koordinering av det nasjonale statistikkssystemet.

Prosess-/produksjonsmetoder

13. **Koordinering av statistikkområder.** Det nasjonale statistikkbyrået etablerer arbeidsgrupper, ekspertgrupper eller andre typer møter mellom det nasjonale statistikkbyrået og andre statistikkmyndigheter for å koordinere statistiske oppgaver og kvalitetsspørsmål innenfor bestemte og mellom statistikkområder.

INDIKATOR 1BIS.2:

Nasjonale retningslinjer for kvalitetssikring av utvikling, utarbeiding og formidling av europeisk statistikk innenfor det nasjonale statistikkssystemet blir utarbeidet av lederne for de nasjonale statistikkbyråene, og gjennomføringen av dem blir overvåket og gjennomgått der dette er nødvendig.

Institusjonelle metoder

1. **Nasjonale retningslinjer for kvalitetssikring.** Der det er nødvendig etablerer og offentliggjør det nasjonale statistikkbyrået nasjonale retningslinjer for å sikre kvaliteten på utviklingen, produksjonen og formidlingen av europeisk statistikk produsert av det nasjonale statistikkbyrået og de andre statistikkmyndighetene. Disse nasjonale retningslinjene for kvalitetssikring vil kunne omfatte kvalitetsledelse, standarder for kvalitetsrapportering, metoder og annet, basert på hva som er hensiktsmessig.
2. **Implementering av de nasjonale retningslinjene for kvalitetssikring.** Implementeringen av de nasjonale retningslinjene for kvalitetssikring blir jevnlig overvåket og gjennomgått ved hjelp av relevante verktøy og prosedyrer (f.eks. selvvurderinger, kvalitetsrevisjoner og fagfellevurderinger).
3. **Møter om kvalitetssikring med de andre statistikkmyndighetene.** Det nasjonale statistikkbyrået arrangerer jevnlig møter om saker knyttet til statistikk og kvalitet med de andre statistikkmyndighetene (f.eks. for drøftinger, overvåking og gjennomgang av nasjonale retningslinjer for kvalitetssikring av europeisk statistikk).
4. **Verktøy for kvalitetsvurdering.** Det nasjonale statistikkbyrået utarbeider verktøy for kvalitetsvurdering for andre statistikkmyndigheter i samarbeid med dem, og gir relevant støtte.

INDIKATOR 1BIS.3:

Statistikkmyndigheter opprettholder og utvikler kontinuerlig samarbeid på ulike nivåer med hverandre og med rådgivende organer i det europeiske statistiske systemet, og også med det europeiske systemet av sentralbanker, akademiske institusjoner og andre internasjonale organer etter hva som er hensiktsmessig.

Institusjonelle metoder

1. **Samarbeid innenfor det europeiske statistikksystemet.** Det finnes en politikk for støtte til og for å fremme statistikkmyndigheters deltakelse i relevante aktiviteter. Det finnes virkemidler som sponsoravtaler, møter, nettverk og konferanser for å dele kunnskap og fremme samarbeid om for bedring av offisiell statistikk, både på internasjonalt og nasjonalt nivå. Det oppfordres til utveksling av personale med statistikkmyndigheter i andre land innenfor det europeiske statistikk systemet.
2. **Politikk for datadeling.** Det nasjonale statistikkbyrået har en policy for deling av data med statistikk myndigheter i andre land innenfor det europeiske statistikkssystemet, spesielt på områder av gjensidig interesse, slik som data om varestrømmer og spillstatistikk. Denne policyen tar hensyn til krav om konfidensialitet og personvern.
3. **Samarbeid med rådgivende organer i det europeiske statistikkssystemet.** Eurostat og de nasjonale statistikkbyråene følger jevnlig opp anbefalingene fra de rådgivende organene i det europeiske statistikkssystemet, blant andre Det europeiske rådgivende organ for statistikkstyring (ESGAB) og Det europeiske rådgivende utvalg for statistikk (ESAC).
4. **Samarbeid med sentralbankene.** Det holdes jevnlig møter mellom det nasjonale statistikkbyrået og den nasjonale sentralbanken, og avtaler eller intensjonsavtaler blir inngått. På europeisk nivå gjennomføres en intensjonsavtale mellom Eurostat og Den europeiske sentralbanken innenfor rammeverket for Det europeiske statistiske forum.
5. **Samarbeid med vitenskapelige institusjoner.** Virkemidler som felles statistiske utviklingsprosjekter, praktikantstillinger, doktorgradstillinger eller kollokvier benyttes til å opprettholde og utvikle samarbeid mellom statistikkmyndighetene og relevante vitenskapelige institusjoner.
6. **Samarbeid med internasjonale organer.** Virkemidler som fellesprosjekter, arbeidsgrupper og kollokvier benyttes for å opprettholde og utvikle samarbeid mellom statistikkmyndighetene og internasjonale organer.
7. **Fremme av og støtte til innovasjon.** Lederne for de nasjonale statistikkbyråene, andre statistikkmyndigheter og Eurostat fremmer/støtter innovasjon gjennom samarbeid og avtaler med offentlige institusjoner, private bedrifter, akademiske forskningsinstitusjoner, myndighetsorganer og andre som er engasjert i teknologisk innovasjon.
8. **Partnerskap mellom statistikkmyndigheter.** Der det er mulig, blir det oppfordret til og etablert felles prosjekter til forsterkning av partnerskap mellom de nasjonale statistikkssystemene og mellom de nasjonale statistikkbyråene og Eurostat, slik som ESSnets, forskning og internasjonale samarbeidsprosjekter.

PRINSIPP 2: Mandat for datainnsamling og tilgang til data

Statistikkmyndigheter har et klart lovhjemlet mandat til å samle inn og få tilgang til informasjon fra ulike datakilder til bruk i europeisk statistikk. Offentlig administrasjon, bedrifter, husholdninger og allmennheten generelt kan forpliktes til å gi tilgang til eller overlevere informasjon til bruk i europeisk statistikk på anmodning fra statistikkmyndigheter.

INDIKATOR 2.1:

Statistikkmyndighetenes mandat for innsamling av eller tilgang til data fra flere datakilder for utvikling, utarbeiding og formidling av europeisk statistikk er lovhjemlet.

Institusjonelle metoder

1. **Statistikkmyndigheters mandat.** Statistikkmyndighetenes mandat til å samle inn og ha tilgang til informasjon fra ulike datakilder, inkludert fra administrative data, til bruk i europeisk statistikk, er fastsatt i den nasjonale statistikkloven og/eller i annen relevant lovgivning.
2. **Offentlig tilgang til lovgivning.** Relevant lovgivning vedrørende mandatet til å samle inn og ha tilgang til informasjon er offentlig tilgjengelig på statistikkmyndighetenes nettsider.
3. **Begrunnelse for statistiske behov.** Behovet for å samle inn og ha tilgang til data er begrunnet i offentlig tilgjengelige dokumenter som angir lovmessige, metodologiske, teknologiske eller administrative krav.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Prosedyrer for datainnsamling og tilgang til data.** Det finnes prosedyrer for håndtering av datainnsamling og tilgang til data fra ulike datakilder.
5. **Prosedyrer for utforsking av datakilder.** Hvert statistikkområde utforsker jevnlig nye mulige data kilder, inkludert kilder i privat eie, og vurderer deres egnethet og tilgjengelighet for produksjon av statistikk.

INDIKATOR 2.2:

Lovgivningen gir statistikkmyndigheter tilgang til administrative data, omgående og uten vederlag, og tillater bruk av dem for statistiske formål. De er helt fra starten involvert i utformingen, utviklingen og endringer av administrative arkiver, for å gjøre dem mer tilpasset til statistiske formål.

Institusjonelle metoder

1. **Rett til tilgang til administrative data.** Den nasjonale statistikkloven og annen relevant lovgivning fastsetter statistikkmyndighetenes rett til å få tilgang til administrative data omgående og uten vederlag for statistikkformål.
2. **Forpliktelse for innehavere av administrative data.** Den nasjonale statistikkloven og annen relevant lovgivning fastsetter at innehavere av administrative data er forpliktet til å konsultere og involvere statistikkmyndighetene i den første utformingen, den etterfølgende utviklingen, standardiseringen og avslutningen av administrative data som er relevante for statistikkformål.

-
3. **Lovgivning for innehavere av administrative data.** Lovgivning som gjelder innehavere av administrative data, hindrer ikke tilgang til administrative data for statistikkformål.
 4. **Overvåking av lovgivning som gjelder administrative data.** En prosedyre som gir forhåndsvarsel om systemendringer, er på plass for å overvåke utviklingen av lovgivning som gjelder bruk av administrative data. Utviklingstrekk blir analysert og tiltak blir satt i verk når dette er nødvendig.
 5. **Avtaler mellom statistikkmyndigheter og innehavere av administrative data.** Det finnes skriftlige avtaler mellom statistikkmyndigheter og innehaverne av administrative data for å operasjonalisere lovbestemmelsene. Disse avtalene fastsetter hvilke data som dekkes, hyppigheten av og tidsplan for tilgang, generell leveringsmåte, dataformat, metadata og den teknologien som skal benyttes. De angir videre statistikkmyndighetenes prosedyre/prosess for konsultasjon ved endringer i de administrative dataene, avslutning av dem og i andre relevante tilfeller.
 6. **Konsultasjon.** Det blir jevnlig holdt konsultasjoner ledet av det nasjonale statistikkbyrået for å drøfte utviklingen av mulige nye administrative data og deres påfølgende utforming. Konsultasjonene kan skje i form av en komite som er sammensatt av offentlige organer, for eksempel departementer.
 7. **Samarbeid.** Samarbeidsavtaler sørger for jevnlig drøftinger mellom statistikkmyndighetene og innehavere av administrative data når det gjelder planer for utforming av nye administrative data, forbedringer i eller avslutning av eksisterende administrative data eller andre endringer. Dette kan finne sted gjennom møter (virtuelle eller fysiske), diskusjons-/konsultasjonsplattformer eller i andre hensiktsmessige former.
 8. **Bevisstgjøring.** Statistikkmyndighetene øker bevisstheten og kunnskapene om lovgivningen blant innehavere av administrative data gjennom møter og informasjonstiltak.
 9. **Leveringsprosedyrer.** Prosedyrer, inkludert leveringsmåte (f.eks. hyppighet og tidsplan for levering av administrative data til statistikkmyndigheten), sikrer omgående levering av administrative data. Disse prosedyrene inkluderer en vurdering av de administrative dataene med henblikk på deres dekningsgrad, innhold, begreper og definisjoner, samt av kvalitetssikringen.
 10. **Standardiserte metadata.** Det finnes prosedyrer som sikrer jevnlig overføring av standardiserte metadata fra innehavere av administrative data.
 11. **Tilgangsstyring.** Tilgangen til administrative datakilder styres fra sentralt hold innenfor statistikkmyndighetene.

INDIKATOR 2.3:

Statistikkmyndigheter har lovhjemlet rett til å kreve svar på statistiske undersøkelser.

Institusjonelle metoder

1. **Lovhjemmel.** Hvis det er juridisk gjennomførbart, fastsetter statistikkmyndighetene, i den nasjonale statistikkloven og/eller annen relevant lovgivning, sin rett til å pålegge offentlige administrative organer, private bedrifter og enkeltpersoner plikt til å imøtekomme krav om datainnsamling/datatilgang og – for enkeltpersoner – til å oppgi personopplysninger.
2. **Informasjon til respondenter.** Klar informasjon om forpliktelsen til å svare blir formidlet til respondenterne og gjort tilgjengelig på statistikkmyndighetenes nettsider. Denne informasjonen forklarer de juridiske bestemmelsene og sanksjonene for å unnlate å svare.
3. **Proaktive tiltak.** Regelverk for proaktive tiltak, slik som påminnelser, mulige insentiver og forbedringer i spørreskjemaene og i kommunikasjonen med respondenterne, er på plass for å forbedre svarprosentene.
4. **Sanksjoner.** Det finnes regelverk som fastsetter sanksjonene for å unnlate å svare på undersøkelser. Den er tilgjengelig på statistikkmyndighetenes nettsider.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Tiltak for å stimulere til deltakelse i undersøkelser.** Det treffes tiltak for å stimulere til og sørge for deltakelse i statistiske undersøkelser. Disse kan omfatte:
 - et automatisk påminnelsessystem
 - påminning av respondentene om at deltakelse er obligatorisk (hvis det er fastsatt i lovgivning)
 - å gi respondentene detaljert informasjon om undersøkelsen og insentiver (f.eks. informasjon om hvilken statistikk undersøkelsen dreier seg om, undersøkelsens hensikt og sammenheng, begrunnelse for spørsmålene, mulige sanksjoner, informasjon om resultater)
 - automatisk tilbakemelding til respondentene (f.eks. bedrifter) i form av informasjon om den statistikken som er produsert.

INDIKATOR 2.4:

Det blir lagt til rette for tilgang til andre typer data, slik som data i privat eie, for statistiske formål, gitt at statistisk konfidensialitet og personvern garanteres.

Institusjonelle metoder

1. **Avtaler.** Det finnes avtaler med innehavere av andre data, slik som data i privat eie, for å sikre og legge til rette for tilgang til disse dataene. Disse avtalene vil kunne fastsette bruksområdet for dataene, samarbeids bærekraft, hyppighet og tidsplan for tilgang/overføring/levering av data, tilgangs-/leverings måte, levering av metadata, forsvarlig bruk av dataene, mulig kompensasjon for bruk av data i privat eie, statistisk konfidensialitet og personvern.
2. **Partnerskap.** Partnerskap mellom statistikkmyndighetene og private bedrifter, forskere og academia, sentrale myndigheter, organisasjoner i sivilsamfunnet og andre etter hva som er hensiktsmessig, er etablert for å fremme samarbeid og legge til rette for tilgang til andre data, slik som data i privat eie.
3. **Bevisstgjøring.** Statistikkmyndighetene gjennomfører møter og andre bevisstgjøringstiltak med innehavere av andre data, slik som data i privat eie, på både ledelsesnivå og operativt nivå, for å forklare forhold som den offisielle statistikkens oppgave, statistikkmyndighetens mandat, grunnene til bruk av data i privat eie, og lovgivning om personvern og myndighetenes implementering av den.
4. **Involvering.** Den øverste ledelsen i statistikkmyndighetene oppfordrer sine motparter på statlig nivå og viktige interessegrupper, slik som næringsorganisasjoner, til å engasjere seg i drøftinger med den øverste ledelsen hos private aktører som eier data.
5. **Retningslinjer.** Det finnes retningslinjer for statistikkmyndighetenes samarbeid med innehavere av andre data, slik som data i privat eie. Disse retningslinjene er tilgjengelig for ansatte.
6. **Dataspeiding.** Prosedyrer og ressurser er tilgjengelige for identifisering av mulige nye datakilder.
7. **Tilgangsprosedyrer.** Det finnes prosedyrer for tilgang til andre data, slik som data i privat eie. Disse prosedyrene søker å begrense belastningen på innehavere av private data og unngå konflikter med deres forretningskonsepter.
8. **Vederlagsfri tilgang.** Det finnes retningslinjer for hvordan det kan legges til rette for og oppmuntres til vederlagsfri tilgang til andre data, slik som data i privat eie.
9. **Kompensasjon for tilgang.** Det finnes en prosedyre til støtte for forsvarlige beslutningsprosesser om mulige økonomiske bidrag eller ikke-monetær kompensasjon, slik som metodesamarbeid og -opplæring, for å få tilgangsrettigheter til andre data, slik som data i privat eie.
10. **Prosedyrer for personvern.** Det finnes prosedyrer for statistisk konfidensialitet og personvern med henblikk på andre data, slik som data i privat eie.
11. **Tilgangsstyring.** Tilgangen til nye datakilder styres fra sentralt hold innenfor statistikkmyndigheten. Dette kan skje desentralisert eller i en sentral funksjon i statistikkmyndigheten.
12. **Teknisk kapasitet.** Statistikkmyndighetene har teknisk kapasitet til å få tilgang til data. Alle nødvendige tekniske sikkerhetstiltak er på plass for å garantere sikker tilgang til og lagring av dataene.

PRINSIPP 3: Tilstrekkelige ressurser

Statistikkmyndigheter har tilstrekkelige ressurser til å oppfylle kravene til europeisk statistikk.

INDIKATOR 3.1:

Det finnes tilstrekkelige menneskelige, økonomiske og tekniske ressurser, både kvantitativt og kvalitativt, til å oppfylle behovet for statistikk

Institusjonelle metoder

1. **Strategisk planlegging.** Det finnes en strategisk planleggingsprosess som tar hensyn til behovet for menneskelige, økonomiske og IT-relaterte ressurser.
2. **Personalpolitikk.** Statistikkmyndighetene har en personalpolitikk som sikrer tilgjengelighet til tilstrekkelig og høyt kvalifisert personale. Denne politikken omfatter prosedyrer for rekruttering av personale med relevante kvalifikasjoner, tildeling/omfordeling av ressurser, og bestemmelser om opplæring, talentforvaltning, karriereutvikling og motivering av de ansatte.
3. **Økonomisk politikk.** Statistikkmyndighetene fører en økonomisk politikk som sikrer hensiktsmessig forvaltning av og kontroll med økonomiske ressurser. Denne politikken omfatter budsjetteringsrutiner som dekker tildeling og kontroll av budsjettet, forklaring av aktørenes roller og ansvarsområder, og retningslinjer for rapportering av budsjettet og tjenesteutsetting.
4. **IT-politikk.** Statistikkmyndighetene har etablert en IT-politikk som sikrer en hensiktsmessig forvaltning av IT-ressursene. Denne politikken omfatter tilgjengelighet til, bruk av og sikkerhet for datasystemer, nettverk og informasjonsressurser. IT-politikken og -arkitekturen blir jevnlig gjennomgått og oppdatert ved behov.
5. **Involvering av styrende organer.** Statistikkmyndighetene drøfter jevnlig forhold knyttet til ressurser med de relevante styrende organene.
6. **Fleksibilitet i fordelingen av ressurser.** Om dette er mulig i den gitte administrative sammenhengen, finnes det prosedyrer til støtte for beslutningsprosesser om fleksibel fordeling av menneskelige, økonomiske og IT-relaterte ressurser for å gi mulighet til å respondere på endrede behov og prioriteringer.
7. **Overvåking av ressursbruk.** Det finnes prosedyrer for jevnlig overvåking av bruken av menneskelige, økonomiske og tekniske ressurser (på grunnlag av relevante vurderingsrutiner) og for rapportering til toppledelsen.
8. **Evaluering av ressursituasjonen.** Det finnes prosedyrer for jevnlig evaluering av tilstrekkeligheten av menneskelige, økonomiske og IT-relaterte ressurser.
9. **Risikostyring.** Det finnes prosedyrer for å jevnlig vurdere og begrense økonomisk og ikke-økonomisk risiko.
10. **Jobbeskrivelser.** Det finnes prosedyrer som sikrer at jobbeskrivelser som fastsetter arbeidsoppgaver og nødvendige kvalifikasjoner, er tilgjengelige for alle stillinger, og at de er gjort kjent for de ansatte.
11. **Gjennomføring av opplæringstiltak.** Det finnes prosedyrer for planlegging og gjennomføring av hensiktsmessig opplæring av alle ansatte for å sikre tilstrekkelige ferdigheter og kompetanse, og også for å jevnlig vurdere om opplæringen er tilstrekkelig og effektiv.

INDIKATOR 3.2:

Omfanget av samt informasjonen og kostnadene knyttet til statistikk samsvarer med behovene.

Institusjonelle metoder

1. **Behovstilpasning av omfanget, detaljnivået og kostnadene for statistikk.** Det finnes regelverk for å fastslå sammenhenger og vurdere i hvilken utstrekning behovet for statistikk blir dekket av arbeidsprogrammene for statistikk.
2. **Samarbeid med interessenter.** Det foregår samarbeid med interessenter for drøfting av statistikkens omfang og hvilke kostnader og gevinster den gir.
3. **Prosedyrer for planlegging.** Det finnes prosedyrer for å analysere, fastsette og anslå statistikkens omfang og detaljnivå, der det blir tatt hensyn til kostnader, muligheter og behov.
4. **Kostnadsbevissthet.** De ansatte blir gjort oppmerksom på kostnadene for offisiell statistikk sett i forhold til innholdet i og kvaliteten på publiseringene, og mulige avveininger mellom disse hensynene.
5. **Statistikkens omfang, detaljnivå og kostnader.** Statistikkens omfang, detaljnivå og kostnader er fast satt i arbeidsprogrammene for statistikken og/eller andre dokumenter.
6. **Overvåking av brukernes behov og tilbakemeldinger.** Brukernes behov og tilbakemeldinger blir overvåket og så langt som mulig tatt i betraktning i planleggingsprosessen for statistikk.

Prosess-/produksjonsmetoder

7. **Kostnadsregnskap.** Systematisk prosessbasert og produksjonsbasert regnskapsføring av kostnader støtter opp under ledelsens kostnadsrapportering og lønnsomhetsanalyser.

INDIKATOR 3.3:

Det finnes prosedyrer for vurdering og rettferdiggjøring av behovet for ny statistikk i forhold til kostnadene.

Institusjonelle metoder

1. **Vurdering av nye krav sett i forhold til kostnadene.** Statistikkmyndighetene har utarbeidet prosedyrer for å sikre at krav om ny statistikk blir nøyaktig identifisert og analysert, inkludert en vurdering av kostnadene.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Fastsetting av prioriteringer.** Det finnes en prosess for fastsetting av prioriteringer mellom nye krav på grunnlag av brukernes behov.
3. **Kostnadsberegning av statistikkproduksjon.** Det finnes en prosedyre som sikrer at ny statistikkproduksjon for alle områder blir kostnadsberegnet innenfor arbeidsprogrammet for statistikk.

INDIKATOR 3.4:

Det finnes prosedyrer for vurdering av det løpende behovet for alle typer statistikk, for å undersøke om noe kan avsluttes eller begrenses for å frigjøre ressurser.

Institusjonelle metoder

1. **Vurderingsprosedyrer.** Det finnes prosedyrer for jevnlig vurdering av all statistikk, til støtte for beslutningsprosesser om hvilken statistikk som skal avsluttes eller begrenses for å frigjøre ressurser.
2. **Konsultasjoner med brukere.** Det gjennomføres konsultasjoner med brukere for å komme til enighet om resultatene av den jevnlige vurderingsprosedyren.
3. **Planleggings- og prioriteringsprosess.** Det finnes prosedyrer for planlegging og implementering av avslutning eller begrensnings av statistikk.

PRINSIPP 4: Kvalitetsbevissthet

Statistikkmyndigheter er kvalitetsbevisste. De arbeider systematisk og regelmessig for å identifisere sterke og svake sider, slik at de hele tiden kan øke kvaliteten på sine prosesser og produkter.

INDIKATOR 4.1:

Retningslinjene for kvalitet defineres og er offentlig tilgjengelige. Det finnes en organisasjonsstruktur og verktøy som muliggjør kvalitetsstyring.

Institusjonelle metoder

1. **En kvalitetserklæring.** En kvalitetserklæring fastsetter prinsipper, praksis og forpliktelser knyttet til kvaliteten på statistikken, i overensstemmelse med «Mission and Vision»-erklæringene fra det europeiske statistikkssystemet. Erklæringen er offentlig tilgjengelig.
2. **En organisasjonsstruktur for kvalitetsstyring.** Det finnes en klar struktur for kvalitetsstyring hos statistikkmyndighetene. Eksempler på en slik struktur er
 - en kvalitetskomite
 - en kvalitetsleder
 - en sentral kvalitetsenhet
 - andre strukturer (f.eks. ansatte som er opplært til å være kvalitetsrådgivere)
3. **Retningslinjer for kvalitet.** Det er fastsatt retningslinjer for hvordan elementer av kvalitetssikring skal gjennomføres i tilknytning til den statistiske produksjonsprosessen, inkludert
 - en beskrivelse av de ulike fasene av den statistiske produksjonsprosessen og lenker til relevant referansedokumentasjon for hver fase, som følger «Generic Statistical Business Process Model» (GSBPM) eller en annen og likeverdig beskrivelse av prosessen
 - en beskrivelse av metoder for kvalitetssikring av hver fase av den statistiske produksjonsprosessen
4. **Tilgjengelighet til retningslinjer for kvalitet.** Retningslinjer for kvalitet blir benyttet og er offentlig tilgjengelige, som et minimum i oppsummert versjon.
5. **En infrastruktur for dokumentasjon.** En infrastruktur og ressurser er på plass for å kunne holde informasjonen om kvalitet oppdatert.
6. **Kvalitetskultur.** En kvalitetskultur skapes i organisasjonen ved hjelp av jevnlig opplæringsprogrammer som støtter implementeringen av kvalitetserklæringen, opplæring på arbeidsplassen, jevnlig kursvirksomhet, seminarer og andre initiativer.
7. **Risikostyring.** Risikostyring er implementert i organisasjonen og anvendes på ulike nivåer, for eks.
 - på strategisk nivå, dvs. risikoen for ikke å overholde strategiske verdier og mål
 - på nivå med retningslinjene for europeisk statistikk, dvs. risikoen for ikke å imøtekomme retningslinjene for europeisk statistikk som helhet eller for bestemte prinsipper
 - på prosess-, produksjons- og prosjektnivå
8. **Risiko- og kvalitetsstyring.** Risikostyring og kvalitetsstyring er nært koordinert.
9. **Tilgjengelighet til retningslinjene for europeisk statistikk.** Retningslinjene for europeisk statistikk er plassert godt synlig på nettsidene.
10. **Referanser til retningslinjene for europeisk statistikk.** Der det er hensiktsmessig, refereres det til retningslinjene for europeisk statistikk i pressemeldinger som angår formidling av statistikk.

INDIKATOR 4.2:

Det finnes prosedyrer for planlegging, overvåking og forbedring av kvaliteten på statistiske prosesser, inkludert kobling av data fra flere datakilder.

Institusjonelle metoder

1. **Metodologisk og teknisk støtte, samt generelle verktøy.** Metodologisk og teknisk støtte, samt generelle verktøy, stilles til rådighet av spesialiserte/faste enheter slik at planer for overvåking av prosesskvalitet, kvalitetssikring og -forbedring kan implementeres.
2. **Kultur for kontinuerlig forbedring.** Det blir fremmet og innarbeidet en kultur for kontinuerlig forbedring, inkludert
 - bevisstgjøring av de ansatte vedrørende betydningen av, og behovet for, kontinuerlig forbedring av de statistiske prosessene gjennom kurs, seminarer, formidling osv.
 - systematisk gjennomgang og dokumentasjon av metoder og prosesser, slik at dette fører til forbedringstiltak
 - systematisk identifisering og utveksling av god statistisk praksis
 - systematisk overvåking, vurdering og forbedring av kvaliteten på de statistiske prosessene, inkludert kobling av data fra flere datakilder
3. **Evaluering av prosesskvalitet.** Prosesser som kvalitetsrevisjoner, kvalitetsgjennomganger eller kvalitetsvurderinger gjennomføres for å evaluere kvaliteten på de ulike fasene av den statistiske produksjonsprosessen, i overensstemmelse med kvalitetssikrings- og -forbedringsplanen.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Kvalitetssikrings- og kvalitetsforbedringsplan.** Det finnes en kvalitetssikrings- og kvalitetsforbedringsplan eller et lignende tiltak. Planen beskriver gjeldende standarder, formelle forpliktelser (slik som lover og interne regler) og det settet av kvalitetskontroll- og -forbedringstiltak som tar sikte på å forebygge og avdekke feil, evaluere kvalitetsindikatorer og både kontrollere og forbedre kvaliteten i hver fase av den statistiske produksjonsprosessen, inkludert koblingen av data fra flere kilder. Kvalitetssikrings- og -forbedringsplanen er basert på retningslinjene for kvalitet, eller begge dokumentene er konsistente (avhengig av nasjonale omstendigheter)

Kvalitetssikrings- og kvalitetsforbedringsplanen eller et annet lignende tiltak

- tar hensyn til brukernes behov og kontrollerer den statistiske prosessens relevans
 - sikrer en effektiv teknisk og organisatorisk utforming av den statistiske produksjonsprosessen
 - sikrer kvalitet i datainnsamlingen, inkludert bruken av administrative data og andre datakilder
 - sikrer kvalitet i koblingen av data fra flere datakilder
 - sikrer kvalitet i databehandlingen (koding, redigering, imputering og estimering)
 - sørger for systematisk vurdering av mulige avveininger knyttet til kvalitet
 - sørger for at den informasjonen som er beskrevet ovenfor, for eksempel i kvalitetsrapporter, er tilgjengelig og forståelig for brukere
 - sørger for at reaksjoner/tilbakemeldinger fra brukere jevnlig blir samlet inn og vurdert, og at det blir satt i verk tiltak der det er nødvendig
 - sørger for levering av hensiktsmessige metadata til brukerne slik at de får bedre innsikt i kvaliteten
 - omfatter ethvert annet kvalitetssikrings- og kvalitetsforbedringstiltak for ulike faser av den statistiske prosessen
5. **Forbedring av prosesskvalitet.** Resultatene fra kvalitetsvurderingene benyttes på prosessnivå til å forbedre kvaliteten på prosesser og produkter. Implementeringen av forbedringstiltakene overvåkes jevnlig. Den øverste ledelsen blir informert om fremgangen for å kunne beslutte videre tiltak.

INDIKATOR 4.3:

Kvaliteten på produktene overvåkes og vurderes regelmessig med tanke på mulige kompromisser, og den rapporteres i henhold til kvalitetskriteriene for europeisk statistikk.

Institusjonelle metoder

1. **Overvåking av produktkvalitet.** Prosedyrer basert på kvalitetsrapportering benyttes for å overvåke produktkvaliteten internt. Resultatene blir jevnlig analysert og vurdert med henblikk på mulige avveininger. Den øverste ledelsen blir informert for å kunne treffe beslutninger om forbedringstiltak.
2. **Vurdering av produktkvalitet.** Det finnes prosedyrer for å vurdere produktkvalitet opp mot kvalitetskriteriene for europeisk statistikk. Vurderingen tar sikte på kvalitetsforbedring.
3. **Undersøkelser av brukertilfredshet.** Brukertilfredshetsundersøkelser, eller andre metoder som undersøker brukernes behov, brukes jevnlig. Hovedresultatene fra disse blir offentliggjort og innarbeidet i kvalitetsrapporter der dette er nyttig.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Brukerorienterte kvalitetsrapporter.** Brukerorienterte kvalitetsrapporter produseres og offentliggjøres jevnlig i tråd med det europeiske statistikksystemets standarder for referansemadata og kvalitetsindikatorer, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS).
5. **Produsentorienterte kvalitetsrapporter.** Produsentorienterte kvalitetsrapporter utarbeides jevnlig og formidles slik det er hensiktsmessig (periodisiteten kan f.eks. bestemmes av spesifikke regler og undersøkelsens livssyklus), i tråd med det europeiske statistikksystemets standarder for referansemadata og kvalitetsindikatorer, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS). De benyttes for jevnlig kvalitetsovervåking over tid.

INDIKATOR 4.4:

Viktige statistiske produkter evalueres regelmessig og grundig, og eksterne eksperter benyttes ved behov

Institusjonelle metoder

1. **En plan for gjennomføring av kvalitetsgjennomganger.** En hensiktsmessig plan for gjennomføring av jevnlig kvalitetsgjennomganger (i form av egenvurderinger, støttede egenvurderinger, kvalitetsvurderinger, fagfellevurderinger eller kvalitetsrevisjoner) er fastsatt og implementert
2. **Metode for kvalitetsgjennomganger.** En metode for kvalitetsgjennomganger er fastsatt og blir anvendt. Den blir revidert ved behov.
3. **Organisasjonsstruktur for kvalitetsgjennomganger.** Det finnes en hensiktsmessig organisasjonsstruktur for gjennomføring av kvalitetsgjennomganger.
4. **Opplæring av interne revisorer.** Interne kvalitetsgranskere/-revisorer har fått opplæring i statistiske prosesser, kvalitet, revisjonsteknikker og framgangsmåte.
5. **Referansedokumentasjon.**
Som referansedokumentasjon benytter kvalitetsgjennomgangene
 - kvalitetserklæringen
 - retningslinjene for kvalitet/kvalitetssikringsplanen eller en tilsvarende ordning
 - produsentorienterte kvalitetsrapporter og/eller brukerorienterte kvalitetsrapporter
 - spørreskjemaer for egenvurdering som fylles ut av produsentene
 - rapporter fra gjennomganger/vurderinger/revisjonsintervjuer
 - spørreskjemaer utfyllt av respondenter og/eller brukere
 - eventuelle andre undersøkelser av brukertilfredshet
6. **Handlingsplaner.** Hovedfunnene i kvalitetsgjennomgangene blir drøftet med den øverste ledelsen og resulterer i handlingsplaner.
7. **Tilbakemeldinger fra brukere.** Relevante tilbakemeldinger fra ulike brukere gir innspill til handlingsplaner (ved bruk av brukertilfredshetsundersøkelser eller fokusgrupper).
8. **Bruk av eksterne eksperter.** Eksterne eksperter blir benyttet til å gjennomgå viktige statistiske områder når dette er hensiktsmessig.
9. **Referansemåling.** Det utføres referansemålinger av viktige statistiske prosesser sammen med andre statistikkmyndigheter for å kartlegge god praksis.

PRINSIPP 5:

Statistisk konfidensialitet og informasjonssikkerhet

Personvernet til oppgavegiverne, konfidensialitet i forbindelse med den informasjonen som gis og bruk av informasjonen kun til statistiske formål, samt sikringen av dataene, er absolutt garantert.

INDIKATOR 5.1

Statistisk konfidensialitet er garantert ved lov.

Institusjonelle metoder

1. **Lovbestemmelser.** Statistikkloven og/eller annen relevant lovgivning (på europeisk og nasjonalt nivå) inneholder klare bestemmelser som garanterer statistisk konfidensialitet og personvern.

INDIKATOR 5.2

Personalet undertegner konfidensialitetserklæringer ved ansettelse.

Institusjonelle metoder

1. **Lovpålagte taushetserklæringer.** Statistikkmyndighetene har utarbeidet taushetserklæringer om overholdelse av bestemmelsene om taushetsplikt og statistisk konfidensialitet, og disse blir undertegnet av alle ansatte på stedet eller ved ansettelse, og også av eksterne parter som utfører arbeid på vegne av statistikkmyndighetene. I tilfelle endringer blir disse avtalene oppdatert og undertegnet på nytt av alle berørte ansatte og andre berørte parter.

INDIKATOR 5.3

Straffetiltak settes i verk ved overlagte brudd på statistisk konfidensialitet.

Institusjonelle metoder

1. **Lovbestemmelser.** Statistikkloven og/eller annen relevant lovgivning (på europeisk og nasjonalt nivå) inneholder bestemmelser om administrative, strafferettslige og disiplinære sanksjoner for brudd på bestemmelsene om taushetsplikt, statistisk konfidensialitet og personvern.
2. **Sanksjonsbestemmelsene er offentlig tilgjengelige.** Informasjon om de gjeldende bestemmelsene vedrørende sanksjoner for brudd på bestemmelsene om statistisk konfidensialitet og personvern er offentlig tilgjengelig.

INDIKATOR 5.4

Personalet har tilgang til retningslinjer og veiledninger om vern av statistisk konfidensialitet gjennom alle de statistiske prosessene. Disse retningslinjene er offentlig tilgjengelige.

Institusjonelle metoder

1. **Retningslinjer for statistisk konfidensialitet.** Retningslinjer for statistisk konfidensialitet er offentlig tilgjengelige. De fastsetter prinsipper og plikter knyttet til statistisk konfidensialitet for å styrke tilliten hos informasjonsleverandører, allmennheten og andre interessenter.
2. **Organisasjonsstruktur for beskyttelse av statistisk konfidensialitet.** Statistikkmyndighetene har etablert en hensiktsmessig organisasjonsstruktur som skal sikre konfidensialitet og personvern. Denne strukturen har som mål å tilby retningslinjer, anbefale hensiktsmessige metoder og sørge for en perio disk gjennomgang av de metodene som benyttes for å ivareta statistisk konfidensialitet og personvern i alle faser av den statistiske prosessen.
3. **Veiledning av ansatte.** Statistikkmyndighetene utarbeider og tilbyr de ansatte skriftlige instruksjoner, retningslinjer og opplæring med sikte på å bevare og ivareta statistisk konfidensialitet og personvern på alle stadier av de statistiske prosessene.
4. **Metoder for sikring av konfidensialitet.** Pågående forskning på konfidensialitetsområdet blir jevnlig gjennomgått. De benyttede metodene blir valgt slik at de på en optimal måte motvirker behovet for å inngå kompromisser mellom risiko for identifisering og tap av informasjon på alle stadier av de statistiske prosessene.
5. **Informasjon til respondenter vedrørende forpliktelsen til konfidensialitet.** Respondenter som blir kontaktet i forbindelse med datainnsamling, blir systematisk informert om at statistikkmyndighetene fullt ut forplikter seg til å opprettholde personvern og statistisk konfidensialitet, at dataene utelukkende blir benyttet til statistiske formål, og at data om enkeltpersoner ikke under noen omstendigheter blir avslørt.
6. **Informasjon til brukere vedrørende forpliktelsen til konfidensialitet.** Brukere blir informert om at statistikkmyndighetene forplikter seg til fullt ut å opprettholde personvernet og statistisk konfidensialitet, at dataene utelukkende blir benyttet til statistiske formål, og at data om enkeltpersoner ikke under noen omstendigheter blir avslørt.

Prosess-/produksjonsmetoder

7. **Metoder for statistisk konfidensialitet.** Det finnes bestemmelser som sikrer at før statistisk informasjon (aggregerte data og mikrodata) blir formidlet, blir det benyttet statistiske metoder for avsløringskontroll. som sikrer statistisk konfidensialitet i utgivelsene.
8. **Kontroll av utdata.** Når det gis tilgang til mikrodata for forskningsformål i et sikret miljø (f.eks. fjern tilgang, sikret lagring, fjernanalyse) blir dataene konfidensialitetssjekket før de frigis. Det finnes prosedyrer som hindrer brudd på bestemmelsene om statistisk konfidensialitet.

INDIKATOR 5.5

Nødvendige regelverksmessige, administrative, tekniske og organisatoriske tiltak iverksettes for å ivareta sikkerheten og integriteten til statistiske data og sikkerheten under overføring av dem, i samsvar med beste praksis og internasjonale standarder, samt europeisk og nasjonal lovgivning.

Institusjonelle metoder

1. **Policy for informasjonssikkerhet.** En policy for informasjonssikkerhet som omfatter beskyttelse av og sikkerhet for konfidensielle og sensitive data, eksisterer for alle stadier av de statistiske prosessene, og den blir jevnlig oppdatert. Policyen dekker hele det operative, tekniske, administrative og juridiske miljøet der statistikkmyndighetene opererer. Policyen er velkjent og tilgjengelig for de ansatte.
2. **Sikkerhetsprosesser og -tiltak.** I tråd med policyen for informasjonssikkerhet har statistikkmyndighetene etablert hensiktsmessige fysiske og logiske sikkerhetstiltak og prosesser for å kontrollere at sikkerheten er ivaretatt på alle stadier av de statistiske prosessene (inkludert lagring, overføring og formidling av data), for å forhindre misbruk av data og brudd på bestemmelsene om statistisk konfidensialitet og integritet. Disse tiltakene velges ut i samsvar med europeisk og nasjonal lovgivning, personvernforordningen (GDPR), internasjonale standarder og beste praksis. Alle prosedyrer er kjente og tilgjengelige for de ansatte.
3. **Revisjoner av informasjonssikkerhet.** Det utføres jevnlige og systematiske sikkerhetsrevisjoner og inntrengingstester av statistikkmyndighetenes datasikringssystem. Revisjonen vurderer alle verktøy og sikkerhetstiltak som er på plass for å beskytte sikkerheten og integriteten til statistiske data under lagring, overføring og formidling.
4. **Sikret lagring av data.** Alle statistiske data blir lagret i sikrede miljøer som hindrer uvedkommende i å få tilgang til dem, i samsvar med regler for konfidensialitet, gjeldende standarder og beste praksis.
5. **Overvåking av tilgang til data.** All tilgang til dataarkiver og overføringskanaler blir strengt overvåket og registrert. Tilgangsrettigheter blir registrert og holdt oppdatert for å hindre uautorisert tilgang.
6. **Behandling av identifiserende variabler.** Navn og adresser eller andre identifiserende variabler blir slettet fra datafiler så raskt som mulig.
7. **Vurdering av informasjonsrisiko.** En prosedyre for vurdering av informasjonsrisiko er etablert. IT-systemets sikkerhet blir jevnlig vurdert, og relevante forbedringstiltak blir identifisert, implementert og fulgt opp.
8. **Informasjonssikkerhetsansvarlig.** Hver statistikkmyndighet utnevner en informasjonssikkerhetsansvarlig til å ta hånd om sikkerheten i organisasjonens informasjonssystemer. Den informasjonssikkerhetsansvarlige
 - samarbeider med informasjonseiere i kategoriseringen av systemene med hensyn til sikkerhet
 - arbeider for kontinuerlig forbedring av informasjonssikkerheten
 - gjennomfører risikoanalyser og etablerer sikkerhetstiltak til bruk i hvert system
 - overvåker implementeringen av sikkerhetstiltak
 - fremmer opplæring, bevisstgjøring og kommunikasjon om sikkerhetsforhold
 - koordinerer reaksjoner på sikkerhetshendelser o.l.
9. **Konsekvensanalyser av personvern.** I samsvar med personvernlovgivningen er det etablert en konsekvensanalyse for bestemte typer databehandling for å vurdere behov og proporsjonalitet, og for å styre risikoen knyttet til enkeltpersoners rettigheter og friheter.

INDIKATOR 5.6

Strengte regler gjelder for eksterne brukere som får tilgang til statistiske mikrodata til forskningsformål.

Institusjonelle metoder

1. **Betingelser for tilgang til mikrodata for forskningsformål.** Klare betingelser for innvilgelse av tilgang til mikrodata for forskningsformål er angitt i statistikkloven og/eller annen relevant lovgivning (på europeisk og nasjonalt nivå). Disse betingelsene er offentlig tilgjengelige.
2. **Taushetserklæring.** Statistikkmyndighetene pålegger eksterne brukere (forskningsinstitutter og forskere) å undertegne en taushetserklæring.
3. **Sikkerhetstiltak for forskeres tilgang til mikrodata for forskningsformål.** Statistikkmyndighetene garanterer at alle juridiske, tekniske og logiske sikkerhetstiltak er på plass for å beskytte konfidensiell informasjon og sørge for personvern. Brukere er forpliktet til å undertegne en avtale om tilgang til og bruk av mikrodata.
4. **Kontroll over mikrodata.** Statistikkmyndighetene har på plass hensiktsmessige tiltak for å sikre overholdelse av de inngåtte avtalene og forhindre ulovlig bruk av mikrodata.
5. **Sikkert miljø.** Et sikkert miljø (f.eks. fjerntilgang eller et sikret lagringssenter) blir etablert der tilgang til mikrodata er innvilget.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Overvåking av bruken av mikrodata.** Den eksterne bruken av mikrodata blir jevnlig overvåket for å avdekke omstendigheter der konfidensialiteten vil kunne bli truet, eller der personvernet vil kunne bli satt på spill. Det finnes prosedyrer som sikrer at det umiddelbart blir truffet korrigerende tiltak.

PRINSIPP 6: Upartiskhet og objektivitet

Statistikkmyndigheter utvikler, utarbeider og formidler europeisk statistikk på et vitenskapelig uavhengig grunnlag og på en objektiv, faglig og transparent måte, der alle brukere behandles likt.

INDIKATOR 6.1

Statistikk utarbeides på et objektivt grunnlag ut fra statistiske hensyn.

Institusjonelle metoder

1. **Retningslinjer om upartiskhet og objektivitet.** Retningslinjer for ivaretagelse av statistikkmyndighetenes upartiskhet og objektivitet er etablert, gjort kjent for de ansatte og offentlig tilgjengelige. Implementeringen av retningslinjene blir fulgt opp.
2. **Objektivitet i utvelgelsen av eksterne partnere.** Kriteriene for utvelgelse av eksterne partnere (f.eks. bedrifter, institusjoner, andre organer og dataleverandører) for gjennomføring av statistiske undersøkelser / arbeid på vegne av statistikkmyndighetene er objektive og offentlig tilgjengelige.

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Metodologisk objektivitet og beste praksis.** Kilder, begreper, metoder, prosesser og dataformidlingskanaler blir valgt ut fra statistiske hensyn, nasjonale og internasjonale prinsipper og beste praksis.

INDIKATOR 6.2

Valg av datakilder og statistiske metoder samt beslutninger om formidling av statistikk er basert på statistiske hensyn.

Institusjonelle metoder

1. **Prosedyrer for valg av datakilder.** Prosedyrer for valg av datakilder til statistisk informasjon er etablert og gjort offentlig tilgjengelig.
2. **Kriterier for valg av datakilder og metodologi.** Valg av datakilder og statistiske metoder er basert på generelt anerkjent metodologi og beste praksis.
3. **Informasjon om datakilder og metodologi.** De valgte datakildene og statistiske metodene er klart angitt i metodologiske noter og kvalitets- eller metadatarapporter.
4. **Vurdering av valget av datakilder og metoder.** Statistikkmyndighetene vurderer jevnlig den statistiske egnetheten av de utvalgte datakildene, innsamlingsmåtene og metodene.
5. **Beslutninger om formidling.** Beslutninger om formidling av statistikk er basert på generelt anerkjent metodologi, faglige standarder, regler for statistisk konfidensialitet og beste praksis.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Statistiske hensyn for undertrykking data.** Undertrykking av data er bare tillatt av hensyn til statistisk konfidensialitet. I tilfeller der det er tvil om kvaliteten, kan data bli publisert med klar angivelse av begrensningene.
7. **Erstatning av datakilder.** Erstatning av eksisterende datakilder med nye og/eller integrasjon av nye datakilder i statistiske prosesser blir inngående og objektivt vurdert opp mot kvalitet og mulige konsekvenser.

INDIKATOR 6.3

Feil som oppdages i publisert statistikk, blir korrigert og publisert så raskt som mulig.

Institusjonelle metoder

1. **Policy for behandling av feil.** Statistikkmyndighetene har en klar policy for hvordan de skal håndtere feil, hvordan de skal reagere når feil blir oppdaget, og hvordan feil skal korrigeres. Policyen for behandling av feil er offentlig tilgjengelig.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Melding av feil.** Prosedyrer er på plass for melding av feil som oppdages i publisert statistikk.
3. **Kunngjøring og korrigerings av vesentlige feil.** Det finnes prosedyrer for kunngjøring og umiddelbar informering til brukere vedrørende vesentlige feil som er oppdaget i publisert statistikk, og om når og hvordan de vil bli / har blitt korrigert. Feil korrigeres så raskt som mulig.

INDIKATOR 6.4

Informasjon om datakilder, metoder og prosedyrer som benyttes, er offentlig tilgjengelig.

Prosess-/produksjonsmetoder

1. **Metodologiske noter og metadata.** Alle produkter ledsages av relevante noter om metadata og metoder (med vekt på datakilder, metoder og prosedyrer) i tråd med gjeldende standarder for europeisk statistikk.
2. **Innsyn i prosesser.** Statistikkmyndighetene dokumenterer sine produksjonsprosesser. Dokumentasjon av disse prosessene er tilgjengelig for de ansatte. Et sammendrag blir gjort tilgjengelig for brukere gjennom brukerorienterte kvalitetsrapporter basert på standarder for europeisk statistikk, dvs. «Single Integrated Metadata Structure» (SIMS).

INDIKATOR 6.5

Publiseringsdatoer og -tidspunkter for statistikk annonseres på forhånd.

Institusjonelle metoder

1. **Tilgjengelighet til statistikkalender.** En offentlig og lett tilgjengelig statistikkalender, med informasjon om dato og tidspunkt for fremtidige publiseringer, blir publisert og gjort kjent for brukerne på forhånd.
2. **Stabilitet i statistikkalender.** Absolutt nødvendige endringer i statistikkalenderen blir umiddelbart publisert og behørig forklart. Den opprinnelige utgivelsesdatoen forblir synlig.

INDIKATOR 6.6

Store revisjoner eller endringer i metoder varsles på forhånd.

Institusjonelle metoder

1. **Kunngjøring av revisjoner.** Større revisjoner kunngjøres av statistikkmyndighetene.
2. **Formidling av informasjon om revisjoner.** Informasjon om større revisjoner av eller endringer i statistiske metoder formidles på forhånd av statistikkmyndighetene gjennom ulike kanaler (f.eks. i tidsplanen for revisjoner, i arbeidsprogrammet for statistikk, på en nettside og/eller i sosiale media, i brev til bestemte brukere og/eller på et brukermøte).

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Revisjonspraksis.** Prosesser er på plass for å holde brukerne informert om bestemte kjennetegn ved revisjonsprosessen (årsakene til revisjon, tidsplan for revisjon, metoder osv.).

INDIKATOR 6.7

Statistikkmyndigheter beslutter uavhengig tidspunktet for utgivelse av og innholdet i statistiske publikasjoner, under hensyn til målsettingen om å gi fullstendig informasjon i rett tid. Alle brukere har samme tilgang til publisert statistikk samtidig. Enhver tilgang for eksterne brukere før publisering skjer i begrenset, velbegrunnet og kontrollert omfang og offentliggjøres. Ved overtredelser bør ordningene for forhåndspubliserings gjennomgås for å sikre upartiskhet.

Institusjonelle metoder

1. **Formelle bestemmelser.** Det finnes en formell bestemmelse som angir at statistikkmyndigheter, uavhengig av andre, skal utvikle, produsere og formidle statistikk på en upartisk, objektiv og faglig forsvarlig måte som er åpen for innsyn, og der alle brukere blir behandlet likt.
2. **Lik tilgang.** Statistikkmyndighetene har regler og prosedyrer på plass for å sikre at alle brukere har lik tilgang til formidlet statistikk på samme tid.
3. **Tilgang før publisering.** Hvis det gis tilgang før offisiell publisering, skal dette gjøres i nøye kontrollerte former, bli dokumentert i detalj og kreve en god begrunnelse. Dokumentasjonen skal være offentlig tilgjengelig. Prosedyrene er åpne for innsyn og omfatter sikkerhetstiltak som forhindrer ethvert misbruk av slik tilgang.
4. **Prosedyrer for å forhindre og håndtere lekkasjer.** Det finnes prosedyrer for å forhindre at det skjer lekkasjer, og for å håndtere dem dersom de skulle inntreffe.
5. **Prosedyrer for å forhindre misbruk av data som er underlagt sperrefrist.** Prosedyrer og tiltak er på plass for å reagere på misbruk av data som er underlagt sperrefrist og for å gjennomgå ordningene som gjelder før publisering.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Beslutninger om tidspunkt for, og innhold i statistikkproduktene.** Statistikkmyndighetene treffer uavhengig beslutning om tidspunktet for publisering av og innholdet i statistikkproduktene. Beslutning om publiseringsdato tar hensyn til fullstendigheten og aktualiteten av dataene i et statistikkprodukt.

INDIKATOR 6.8

Statistiske publiseringer og uttalelser på pressekonferanser er objektive og upartiske.

Institusjonelle metoder

1. **Objektivitet i uttalelser.** Statistikkproduktene og uttalelser fra statistikkmyndighetene er basert utelukkende på statistiske funn og resultater.
2. **Retningslinjer for pressemeldinger.** Pressemeldinger om statistikkproduktene blir utformet i henhold til klare og standardiserte retningslinjer.
3. **Retningslinjer for pressekonferanser.** De ansatte har tilgang til retningslinjer som angir normer og regler for pressekonferanser, inkludert veiledning om objektivitet og partipolitisk nøytralitet.
4. **Pressekonferansers uavhengighet.** Statistikkmyndighetenes pressekonferanser finner sted uavhengig av politiske hendelser og er fritatt fra å kommentere politiske utsagn. Når dette er mulig, blir pressekonferansene annonsert på forhånd i en offentlig tilgjengelig tidsplan/oversikt.

Statistiske prosesser

Europeiske og andre internasjonale standarder og retningslinjer samt god praksis skal alltid etterleves i de statistiske prosessene som statistikkmyndighetene benytter for å utvikle, utarbeide og formidle europeisk statistikk, samtidig som det stadig søkes etter innovasjon. Statistikkens pålitelighet styrkes av et godt omdømme med hensyn til administrasjon og effektivitet. Relevante prinsipper er gode metoder, egnede statistiske prosedyrer, rimelige krav til oppgavegiverne og kostnadseffektivitet.

PRINSIPP 7 : Gode metoder

Gode metoder er en forutsetning for statistikk av høy kvalitet. Dette krever egnede verktøy og prosedyrer samt fagkunnskap

INDIKATOR 7.1

Den generelle metodologiske rammen for europeisk statistikk følger europeiske og andre internasjonale standarder og retningslinjer samt god praksis, samtidig som det stadig søkes etter innovasjon.

Institusjonelle metoder

1. **Metodesammenfatning.** Det metodologiske rammeverket og prosedyrene for gjennomføring av de statistiske prosessene blir sammenfattet i et oppsummeringsdokument for metode og jevnlig gjennomgått. Metodedokumentet forklarer og utdyper hvordan europeiske og internasjonale standarder blir anvendt.
2. **Tilgang til metodologiske retningslinjer og håndbøker.** Metodologiske retningslinjer blir offentliggjort der dette er hensiktsmessig.
3. **Forklaringer på avvik fra internasjonale anbefalinger.** Avvik fra gjeldende europeiske og internasjonale metodeanbefalinger blir dokumentert (forklart og begrunnet).
4. **Søking etter innovasjon.** Statistikkmyndighetene oppfordrer aktivt til utforsking av nye og innovative statistiske metoder. De utvikler sitt metodologiske arbeid og underliggende IT-løsninger for å sikre statistikkens kvalitet, spesielt når nye og alternative innsamlingsmåter og kilder til inndata blir benyttet.
5. **Innovative metoder for innsamling og behandling av data.** Statistikkmyndighetene tar initiativ til og deltar i utviklingen av innovative metoder for innsamling og behandling av data, inkludert integrasjon av nye og/eller alternative datakilder og geodata.
6. **Statistiske tjenester.** Statistikkmyndighetene fremmer anvendelse av statistiske tjenester under en felles statistisk referansearkitektur.

Prosess-/produksjonsmetoder

7. **Innarbeiding av innovative metoder.** Innovative metoders effekt på kvalitet skal vurderes før de tas i bruk.

INDIKATOR 7.2

Det finnes prosedyrer som sikrer at statistikkmyndigheten bruker standard begreper, definisjoner, klassifikasjoner og andre typer standarder konsekvent i hele organisasjonen.

Institusjonelle metoder

1. **Begreper, definisjoner, klassifikasjoner og andre typer standarder.** Begreper, definisjoner, klassifikasjoner og andre typer standarder som er fastsatt av statistikkmyndighetene, blir konsekvent benyttet i samsvar med europeisk og/eller nasjonal lovgivning, og blir dokumentert.
2. **En metodisk organisasjonsstruktur.** En organisatorisk struktur (f.eks. en enhet, et nettverk, en komite) med ansvar for metoder er etablert. Dens oppgaver vil kunne omfatte utforming av statistiske metoder og overvåking av deres implementering, validering av resultatet og fremskaffing av standardverktøy for fasene i «Generic Statistical Business Process Model» (GSBPM).

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Fagfolks og brukeres synspunkter.** Statistiske prosesser tar hensyn til synspunkter fra fagfolk og brukere der dette er relevant.
4. **Dokumentasjon av metoder.** Det lages metodisk dokumentasjon for hver statistisk prosess, inkludert all tilhørende informasjon om begreper, metoder, klassifikasjoner og andre typer standarder. Den gjøres offentlig tilgjengelig, som et minimum i oppsummert form, i henhold til standardene for europeisk statistikk, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS).

INDIKATOR 7.3

De registrene og rammene som brukes for europeisk statistikk evalueres regelmessig og justeres ved behov for å sikre høy kvalitet.

Prosess-/produksjonsmetoder

1. **Oppdatering av registre og populasjoner (rammer).** For registre og populasjoner som benyttes i europeisk statistikk, er innehaveren (statistikkmyndighet eller det administrative organet som forvalter registre og populasjoner) ansvarlig for oppdatering av alle relevante endringer i populasjonen, for eksempel bedrifter og enkeltpersoner. Disse oppdateringene foretas kontinuerlig for registre og jevnlig for populasjoner, etter hva som er hensiktsmessig.
2. **Kvalitetsvurdering av registre og populasjoner (rammer).** Kvaliteten på registrene og populasjonene som benyttes for europeisk statistikk, blir jevnlig vurdert. Egnede kvalitetsindikatorer blir beregnet i samsvar med europeiske retningslinjer for å for å avdekke feil i populasjonene.
3. **Tilbakemelding fra undersøkelser.** Informasjon som er samlet inn under gjennomføring av undersøkelser, blir benyttet til å vurdere, oppdatere og forbedre kvaliteten på registrene og populasjonene, spesielt deres dekningsgrad. Respondentene blir tilstrekkelig informert om denne bruken av deres data.
4. **Endringer i administrative datakilder.** Statistikkmyndighetene blir informert om endringer i relevante administrative datakilder og benytter denne informasjonen til å undersøke konsekvensene for registre og populasjoner.
5. **Oppdatering av data i privat eie.** For data i privat eie skal den ansvarlige informasjonsleverandøren informere statistikkmyndigheten om endringer i innholdsstrukturen dersom disse vil ha konsekvenser for kvaliteten på eller tolkningen av dataene.

INDIKATOR 7.4

På detaljnivå er det samsvar mellom nasjonale klassifikasjonssystemer og de tilsvarende europeiske systemene

Prosess-/produksjonsmetoder

1. **Konsistens i nasjonale klassifikasjoner.** Nasjonale klassifikasjoner er konsistente med de tilsvarende europeiske klassifikasjonssystemene.
2. **Korrespondansetabeller.** Korrespondansetabeller blir dokumentert og holdt oppdatert. Forklarende noter eller kommentarer er offentlig tilgjengelig.
3. **Oppdatering av klassifikasjoner.** Det finnes prosedyrer for oppdatering av de nasjonale klassifikasjonssystemene.

INDIKATOR 7.5

De som ansettes, har relevant høyere utdanning.

Institusjonelle metoder

1. **Rekruttering av ansatte.** Ansatte hos statistikkmyndighetene blir rekruttert åpent og har egnede kvalifikasjoner fra relevante fagdisipliner.
2. **Samarbeid med universiteter.** Statistikkmyndighetene holder jevnlig kontakt med akademiske institusjoner for å oppfordre kandidater fra relevante akademiske disipliner til å søke på praktikantstillinger og faste stillinger.
3. **Kvalifikasjoner for ansettelse.** Kvalifikasjonskrav er fastsatt for alle stillinger.

INDIKATOR 7.6

Personalet ved statistikkmyndigheter får mulighet til fortløpende faglig oppdatering.

Institusjonelle metoder

1. **Strategi for opplæring av ansatte.** Som en del av personalpolitikken finnes det en organisatorisk struktur og prosedyrer for å sikre kontinuerlig faglig oppdatering av de ansatte.
2. **Kontinuerlig faglig oppdatering.** Kontinuerlig faglig oppdatering blir oppmuntret og verdsatt i karriereutviklingen.
3. **Oppdatering av de ansattes kompetanse og fagfelt.** De ansattes kompetanse blir oppdatert med henblikk på nye verktøy og fagfelt.
4. **Kursvirksomhet for ansatte.** De ansatte oppfordres til å delta på relevante kurs og/eller på nasjonale, europeiske og internasjonale konferanser.
5. **Planlegging av opplæringsaktiviteter.** Det finnes en oversikt over intern opplæring og en tidsplan for eksterne opplæringsstilbud eller en hensiktsmessig opplæringsplan.

INDIKATOR 7.7

Statistikkmyndigheter opprettholder og utvikler samarbeid med forskningsmiljøer for å forbedre metodene og effektiviteten til metodene som benyttes, og for å fremme bedre verktøy ved behov.

Institusjonelle metoder

1. **Samarbeid med forskningsmiljøer.** Det foregår samarbeid med forskningsmiljøer, for eksempel gjennom konferanser, seminarer, ekspertgrupper og kursvirksomhet, for drøfting av utviklingen innen for metoder, IT og innovasjon.
2. **Sammenlignende metodestudier.** Det utføres sammenlignende metodestudier i samarbeid med forskningsmiljøer med sikte på å identifisere god praksis.
3. **Samarbeid med kolleger på internasjonalt nivå.** Ansatte samarbeider om metodespørsmål med kolleger på internasjonalt nivå.
4. **Deltakelse og presentasjoner på konferanser.** Det oppfordres til jevnlig deltakelse og presentasjoner på relevante nasjonale og internasjonale konferanser (dvs. med deltakelse av akademikere/forskere og andre fageksperter) for utveksling av kunnskap og erfaringer.
5. **Organisering av konferanser.** Statistikkmyndighetene organiserer nasjonale og internasjonale konferanser, seminarer, workshops eller tilsvarende arrangementer med deltakelse fra forskningsmiljøer og andre fageksperter. Statistikkmyndighetene og deres ansatte oppfordres til å delta.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Ekstern evaluering av metoder.** Eksterne eksperter (slik som forskningsmiljøer) blir bedt om å gjennomføre evalueringer/vurderinger/revisjoner av de metodene som brukes, der dette er hensiktsmessig.

PRINSIPP 8: Egnede statistiske prosedyrer

Egnede statistiske prosedyrer som følges gjennomgående i de statistiske prosessene, er en forutsetning for statistikk av høy kvalitet.

INDIKATOR 8.1

Når europeisk statistikk baseres på administrative og andre data, må definisjonene og begrepene som benyttes til ikke-statistiske formål være sammenlignbare med statistiske definisjoner og begreper.

Institusjonelle metoder

1. **Ansvar for statistisk bearbeiding av administrative og andre data.** Statistikkmyndighetene er ansvarlige for statistisk bearbeiding av administrative og andre data som benyttes for utvikling, produksjon og formidling av europeisk statistikk.
2. **Skillet mellom behandling av statistiske data, administrative data og andre data.** Behandlingen av administrative eller andre data holdes klart atskilt fra statistisk bearbeiding. Behandlingen omfatter hensiktsmessige regler for validering og spesifikke prosedyrer for kvalitetskontroll og kvalitetssikring av dataene.
3. **Tilnærmet likhet i definisjoner og begreper.** Definisjonene og begrepene i administrative og andre data er en god tilnærming til de som kreves for statistiske formål. Eiere av administrative eller andre data blir formelt konsultert om dette forholdet.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Behandling av administrative eller andre data for statistiske formål.** Når administrative eller andre data blir benyttet for statistiske formål, blir dataene behandlet spesifikt for bruk i statistikk. Dette vil kunne innebære avledning av nye variabler, anvendelse av ulike regler for validering og imputering, opprettelse av nye datafiler, kobling av datakilder, beregning av vektorer, nye aggregeringer og gjennomføring av bestemte kvalitetskontroller.
5. **Dokumentasjon av produksjonsprosesser for statistiske, administrative og andre data.** Det finnes hensiktsmessig dokumentasjon som beskriver produksjonsprosessene for alle typer datakilder (statistiske, administrative eller andre), der det tas hensyn til deres forskjeller i definisjoner, begreper, dekningsgrad osv.
6. **Forskjeller i begreper.** Forskjeller i begreper mellom statistiske og andre typer av data (administrative og andre data) som benyttes for statistiske formål, blir grundig vurdert, beskrevet og dokumentert.
7. **Tiltak for å håndtere forskjeller i begreper.** Tiltakene som gjøres for å håndtere forskjeller i begreper mellom statistiske og andre typer av data (administrative og andre data), blir beskrevet i kvalitetsrapporter på en hensiktsmessig måte.

INDIKATOR 8.2

Ved statistiske undersøkelser blir skjemaene systematisk testet før datainnsamling.

Institusjonelle metoder

1. **Prosedyrer for utvikling av spørreskjemaer.** Det finnes prosedyrer for utvikling, vurdering, validering og oppdatering av spørreskjemaer, og for involvering av alle relevante eksperter (dvs. på det statistiske området, i spørreskjemadesign og språk, fra forskningsmiljøer).

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Testing av spørreskjemaer.** Før datainnsamlingen blir spørreskjemaene testet ved bruk av hensiktsmessige metoder (forhåndstesting av spørreskjemaet, pilotstudie i reelle situasjoner, dybdeintervjuer, fokusgrupper, intervjuerstøtte osv.).
3. **Bruk av testresultater.** Testresultatene blir lagt til grunn i utformingen av det endelige spørreskjemaet og dokumentert i en rapport.

INDIKATOR 8.3

Statistiske prosesser blir rutinemessig overvåket og revidert ved behov.

Institusjonelle metoder

1. **Organisasjonsstruktur for retningslinjer, metoder og metodeundersøkelser.** Det finnes en hensiktsmessig organisasjonsstruktur som legger frem retningslinjer, anbefaler hensiktsmessige metoder og periodisk og ved behov gjennomgår og reviderer de metodene som benyttes for statistisk bearbeiding.
2. **Rapportering om metoder til offentligheten.** Statistikk myndighetene rapporterer jevnlig om de metodene som benyttes til statistisk bearbeiding. Disse rapportene er offentlig tilgjengelige.
3. **Fremme og dele standarder og beste praksis.** Statistiske standarder og beste praksis for statistiske prosesser blir fremmet og delt for å forbedre kvaliteten på statistikken og oppfordre til harmonisering av prosesser (f.eks. innenfor det nasjonale statistikkbyrået, det nasjonale statistikksystemet, det europeiske statistikksystemet osv.).
4. **Metadatadrevet.** Statistikkmyndigheter fremmer bruken av metadatadrevet prosessutvikling.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Utforming av statistiske prosesser.** Utforming av statistiske prosesser er basert på data fra undersøkelser, administrative og andre ulike kilder, og i samsvar med god praksis og gode standarder.
6. **Fornyelse av utvalgsdesign.** Utvalgsdesign blir periodisk fornyet for gjentatte undersøkelser i henhold til krav om presisjon.
7. **Prosedyrer for utforming, testing og oppdatering av spørreskjemaer.** Det finnes prosedyrer for utforming, testing og oppdatering av spørreskjemaer i samsvar med god praksis og gode standarder.
8. **Måling av ikke-utvalgsfeil. Ikke-utvalgsfeil (dekningsgrad, måling, behandling og frafall, i tillegg til utvalgsskjevhet for administrative og andre datakilder og modellforutsetningsfeil) blir rutinemessig overvåket, og resultatene blir benyttet til forbedring av prosessen.**
9. **Vurdering av utvalgs- og estimeringsmetoder.** Utvalgsfeil blir rutinemessig målt for å vurdere utvalgs- og estimeringsmetoder.
10. **Vurdering av datainnsamlingsmetoder.** Datainnsamlingsmetoder og datainnsamlingsdesign blir jevnlig vurdert.
11. **Informasjon til respondenter.** Respondenter får alle nødvendige dokumenter (dvs. brev, spørreskjemaer og brosjyrer, spesielt for spørreskjemaer til selvutfylling, og tilbakemelding dersom det er mulig). Disse dokumentene gjennomgås jevnlig.

-
12. **Støtte til respondenter.** Respondenter får støtte til utfylling av spørreskjemaene. Det finnes prosedyrer for å svare på respondentenes forespørsler og innvendinger, og disse er lett tilgjengelige.
 13. **Opplæring av intervjuere.** Intervjuere får kurs og seminarer (inklusive intervjueteknikker). For hver undersøkelse finnes det en intervjuerhåndbok, og de tilhørende prosedyrene for intervjuere er implementert.
 14. **En prosedyre for å overvåke datainnsamlingen.** Datainnsamlingen blir jevnlig overvåket og optimalisert. Det omfatter blant annet overvåking av datainnsamlingsmåten, undersøkelsens varighet, svarprosent, intervjuernes prestasjoner og overføring av administrative og andre data.
 15. **Prosedyrer for oppfølging av frafall.** Det finnes prosedyrer for oppfølging av frafall med sikte på å forbedre svarprosenten og håndtere frafallsskjevhet.
 16. **Dokumentasjon og deling av metoder for koding av data.** Metodene for koding av data er dokumentert og lagret. Disse metodene blir delt med relevant personell.
 17. **Samsvar med standarder i teknikker for editering, imputering og statistisk avsløringskontroll.** Teknikker for editering, imputering og statistisk avsløringskontroll følger metodiske regler og god praksis, og blir dokumentert.
 18. **Kobling av data.** Prosedyrer for kobling av data for statistikk basert på flere kilder er i overensstemmelse med god praksis og standarder.
 19. **Bruk av statistiske modeller.** Når det benyttes statistisk modellering, for eksempel sesongjustering, vurderes det i hvor stor grad forutsetningene er gyldige, og hvilken virkning dette vil ha for estimatene.
 20. **Automatiserte metoder.** Automatiserte metoder fremmes, overvåkes og revideres ved behov.
 21. **Indikatorer for prosesskvalitet.** Indikatorer for prosesskvalitet blir rutinemessig beregnet og overvåket. Prosessene blir revidert tilsvarende.
 22. **Prosessbeskrivelser.** Det finnes prosessbeskrivelser som dokumenterer prosesser i samsvar med Generic Statistical Business Process Model (GSBPM) eller andre relevante modeller for å sikre at prosessen kan gjenskapes, data spores og forbedringstiltak identifiseres.

INDIKATOR 8.4

Metadata knyttet til statistiske prosesser behandles gjennomgående i de statistiske prosessene og formidles slik det er hensiktsmessig.

Institusjonelle metoder

1. **Forvaltning av metadata.** Det finnes en organisasjonsstruktur som sikrer at metadata er en integrert del av alle statistiske prosesser. Forvaltningen av metadata skjer effektivt i alle faser av prosessen. Metadata omfatter referansemetadata (f.eks. Single Integrated Metadata Structure - SIMS), strukturelle metadata (begreper, klassifikasjoner, datastruktur osv.) og prosessmetadata.
2. **Prosedyrer for formidling av metadata.** Klare, fullstendige og oppdaterte metadata blir formidlet i samsvar med standarder for det europeiske statistikksystemet, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS).
3. **Opplæringstiltak for ansatte i metadatastandarder og kvalitetsrapporter.** Ansatte som trenger det, får tilbud om opplæring i bruken av metadatastandarder og kvalitetsrapporter.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Metadata om statistiske prosesser.** Klare, standardiserte og fullstendige metadata om de statistiske prosessene er samlet og oppdatert i samsvar med standarder for det europeiske statistikksystemet, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS).

INDIKATOR 8.5

Ved revisjoner benyttes det etablerte og transparente standardprosedyrer.

Institusjonelle metoder

1. **Prinsipper for revisjon.** En revisjonspolicy som angir prinsipper og transparente standardprosedyrer er etablert i henhold til europeiske krav og gjort offentlig tilgjengelig.
2. **Retningslinjer og verktøy knyttet til revisjoner.** Det finnes retningslinjer og verktøy knyttet til revisjon av publisert statistikk. Disse blir rutinemessig anvendt og er offentlig tilgjengelige.
3. **Tidsplan for revisjoner.** En tidsplan for revisjoner er satt opp og gjort offentlig tilgjengelig.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Forklaring og publisering av revisjoner.** Revisjoner av publiserte data blir ledsaget av relevante metadata som gir nødvendige forklaringer. Metadataene er offentlig tilgjengelige.

INDIKATOR 8.6

Det gjøres avtaler med eiere av administrative og andre data for å formalisere den felles forpliktelsen til å bruke disse dataene til statistiske formål

Institusjonelle metoder

1. **Avtaler med eiere av administrative og andre data.** Det finnes avtaler mellom statistikkmyndighetene og eierne av administrative og andre data. Når administrative og andre datasystemer blir utviklet eller gjennomgått, legger slike avtaler til rette for at det tas hensyn til statistiske behov.
2. **Veiledning om nye datakilder.** De ansatte får veiledning i hvordan en kan identifisere og utnytte det statistiske potensialet i nye datakilder.
3. **Kapasitet.** Statistikkmyndighetene har nødvendig kapasitet og IT-infrastruktur til å garantere sikker lagring og bruk av administrative og andre data.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Dokumentasjon av administrative og andre data.** Eieren av administrative og andre data gir systematisk statistikkmyndighetene dokumentasjon/metadata om innholdet og om produksjonsprosessen for dataene (dvs. metodedokument, begreper, definisjoner og populasjoner).

INDIKATOR 8.7

Statistikkmyndigheter samarbeider med innehavere av administrative og andre data om å sikre datakvalitet.

Institusjonelle metoder

1. **Informering av innehavere av administrative eller andre data.** Det finnes prosedyrer som sikrer at innehavere av administrative eller andre data blir holdt informert om hvordan deres data benyttes til statistiske formål, og at de får tilbakemelding om kvaliteten på dataene med henblikk på videre forbedringer. Ansatte hos statistikkmyndighetene er kjent med disse prosedyrene.
2. **Kvalitetskrav.** Statistikkmyndighetene sørger for at innehavere av administrative og andre data er klar over kvalitetshensyn og krav for produksjon av statistikk.
3. **Policy for korrigerings av data.** Når statistikkmyndigheter oppdager ukorrekte data eller kvalitetsproblemer i administrative eller andre data, informerer de innehaverne av disse dataene om de ukorrekte dataene eller de problemene som er blitt oppdaget, uten å overtre reglene for statistisk konfidensialitet, med sikte på å forbedre fremtidige datasett. Policyen for korrigerings av data er gjort kjent for de ansatte hos statistikkmyndighetene.
4. **Samarbeid.** Statistikkmyndigheter tilbyr opplæring og verktøy, slik som retningslinjer for kvalitetskontroll og kvalitetssikring, til innehavere av administrative og andre data.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Kontinuerlig forbedring.** Det finnes prosedyrer for å informere innehavere av data om de ukorrekte dataene og kvalitetsproblemene som har blitt oppdaget, uten å overtre reglene for statistisk konfidensialitet. Ansatte hos statistikkmyndighetene er kjent med disse prosedyrene.

PRINSIPP 9: Rimelige krav til oppgavegivere

Oppgavebyrden står i forhold til brukernes behov og er ikke overdreven for oppgavegiverne. Statistikkmyndighetene overvåker oppgavebyrden og fastsetter mål for å begrense den over tid.

INDIKATOR 9.1

Kravene til omfang av og detaljer i europeisk statistikk er begrenset til det som er absolutt nødvendig.

Institusjonelle metoder

1. **Prioriteringer for europeisk statistikk.** Det tas hensyn til oppgavebyrden når prioriteringene for europeisk statistikk blir fastsatt.
2. **Verifisering av oppgavebyrden og detaljnivået.** En analyse av EU-forordninger om europeisk statistikk blir foretatt for å verifisere oppgavebyrden og detaljnivået på variabler som forutsatt i forordningene.
3. **Vurdering av statistikkprogrammet.** De nasjonale statistikkbyråene vurderer innholdet i statistikkprogrammet med sikte på å eliminere duplisering eller dobbeltarbeid på tvers av statistikkmyndighetene.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Analyse av behovene for statistisk informasjon.** Behovene for statistisk informasjon og detaljnivået i hvert område blir analysert, dokumentert og fastsatt. Forespørslene til oppgavegivere blir tilpasset tilsvarende for å redusere oppgavebyrden.

INDIKATOR 9.2

Oppgavebyrden fordeles så jevnt som mulig på undersøkelsespopulasjonene og overvåkes av statistikkmyndigheten.

Institusjonelle metoder

1. **Utjevning av byrden mellom oppgavegivere.** Det finnes prosedyrer og verktøy for å fordele byrden på oppgavegiverne så jevnt som mulig.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Måling av oppgavebyrden.** Oppgavebyrden blir jevnlig målt og overvåket på en standardisert måte, inkludert tiden som brukes til å fylle ut spørreskjemaet, hente nødvendig informasjon, hente inn intern eller ekstern ekspertise og håndtere sensitiv informasjon.
3. **Gjennomgang av oppgavebyrden.** Det foretas jevnlige gjennomganger av oppgavebyrden, og det treffes hensiktsmessige tiltak i samsvar med resultatene av gjennomgangene.
4. **Reduksjon av oppgavebyrden.** Oppgavebyrden blir redusert gjennom hensiktsmessig design av utvalg og datainnsamling, for eksempel ved bruk av de mest hensiktsmessige metodene for datainnsamling, koordinering av utvalg, rotasjon av respondentutvalg, begrensning av spørsmålene, bistand til respondenter i forhold knyttet til undersøkelser, og økt bruk av administrative og andre datakilder.
5. **Handlingsplaner for forenkling/modernisering av datainnsamling.** Handlingsplaner for forenkling/modernisering som kan redusere byrden på oppgavegivere, blir utviklet, implementert og fulgt opp.

INDIKATOR 9.3:

Data om bedrifter hentes i størst mulig grad fra bedriftenes regnskaper, og elektroniske verktøy benyttes der det er mulig, for å forenkle datainnsamlingen.

Institusjonelle metoder

1. Prosedyrer og tekniske verktøy. Prosedyrer og tekniske verktøy (f.eks. programvare) blir utviklet med sikte på å øke bruken av elektroniske metoder for datainnsamling fra bedrifter.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Uttrekk av data fra bedriftenes regnskapssystemer.** Metoder og verktøy basert på programvare som kan trekke ut data direkte fra bedriftenes regnskapssystemer, er tilgjengelige og blir benyttet.
3. **Samarbeid med næringslivet.** Ledere av undersøkelser arbeider sammen med næringslivet for å finne hensiktsmessige løsninger på potensielle vansker med å fremskaffe den informasjonen som ønskes.
4. **Informering av næringslivet om resultatene fra undersøkelser.** Bedriftene blir holdt informert om resultatene fra undersøkelser med henblikk på å gi anerkjennelse for og oppmuntring til fortsatt deltakelse i datainnsamling.

INDIKATOR 9.4:

Administrative og andre datakilder benyttes der det er mulig, for å unngå å spørre etter de samme dataene flere ganger.

Institusjonelle metoder

1. **Samarbeid for å øke bruken av administrative og andre datakilder.** Samarbeidende nettverk utvikler verktøy og metoder for å øke bruken av administrative og andre datakilder.
2. **Vurdering av alternative datakilder.** Alternative datakilder (inkludert tilgjengelighet og egnethet av eksisterende undersøkelser og administrative data) blir vurdert for å optimalisere datainnsamlingen.
3. **Veiledning om datakilder.** Ansatte har tilgang til veiledning, for eksempel i form av metoderådgivning og -opplæring, om hvordan de kan identifisere og utnytte det statistiske potensialet i administrative og andre datakilder og kvalitetssikre dem.
4. **IT-verktøy for innsamling av administrative og andre data.** IT-verktøy for innsamling av administrative og andre data til bruk for statistiske formål blir utviklet og implementert.

INDIKATOR 9.5:

Deling av data og datakobling benyttes for å minimere oppgavebyrden, samtidig som kravene til konfidensialitet og informasjonssikkerhet blir overholdt.

Institusjonelle metoder

1. **Avtaler og verktøy for deling av data.** Det finnes formelle avtaler og verktøy for deling av data innen for det nasjonale og det europeiske statistiske systemet (f.eks. nettbaserte tjenester og felles databaser).
2. **Metoder og verktøy for kobling av data.** Statistikkmyndighetene har metoder (f.eks. løsninger for ulike kilder og koblingsteknikker) og verktøy for kobling av data.
3. **Deling av dataarkiver.** Når det er nyttig, blir dataarkiver delt mellom statistikkmyndigheter under ivaretagelse av retningslinjer om konfidensialitet.
4. **Fremme registerbaserte nasjonale statistikkssystemer.** Det arbeides for å fremme etablering av et registerbasert nasjonalt statistikk-system som gjør bruk av alle tilgjengelige data.
5. **Nøkkelvariabler som skal deles.** I samsvar med reglene for konfidensialitet, fastsetter statistikk-myndighetene hvilke nøkkelvariabler som skal deles mellom statistiske prosesser.

INDIKATOR 9.6:

Statistikkmyndigheter fremmer tiltak som muliggjør kobling av datakilder, for å minimere oppgavebyrden.

Institusjonelle metoder

1. **Retningslinjer, metoder og verktøy for datakobling.** Retningslinjer, metoder og verktøy er tilgjengelige til støtte for datakobling.
2. **Nøkkelvariabler som skal kobles.** Statistikkmyndighetene fastsetter hvilke nøkkelvariabler som skal kobles mellom statistiske prosesser.

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Vurdering av kvaliteten på koblingen.** Når variabler som kommer fra ulike datakilder, blir koblet, foretas det en vurdering av kvaliteten på datakoblingen.

PRINSIPP 10: Kostnadseffektivitet

Ressurser utnyttes effektivt.

INDIKATOR 10.1:

Statistikkmyndighetenes bruk av ressurser overvåkes gjennom interne og uavhengige eksterne tiltak.

Institusjonelle metoder

1. **Overvåking og rapportering av ressursindikatorer.** Den interne overvåkingen av indikatorer for bruk av menneskelige, økonomiske og tekniske ressurser utføres av et sentralt organ, mens ekstern og uavhengig overvåking foretas ved behov. Resultatene rapporteres til ledelsen.
2. **Kostnader for statistikkproduksjon.** Kostnadene for statistikk i hver fase av produksjonen blir vurdert for å evaluere effektiviteten og optimere den på tvers av statistikkmyndighetene, og de blir godt dokumentert.
3. **Tildeling av ressurser til statistiske prosesser.** Regnskapssystemene legger til rette for effektiv allokering av ressurser til statistiske prosesser.
4. **Evaluerings av ansatte.** Ansatte blir evaluert årlig i tråd med institusjonens gjeldende retningslinjer. Evalueringen omfatter de ansattes tidsbruk, prestasjoner, kompetanse, mobilitet og opplæringsbehov.
5. **Målinger av de ansattes oppfatninger/tilfredshet.** Det gjennomføres jevnlig målinger av de ansattes oppfatninger/tilfredshet.
6. **Gjennomgang av IT-infrastrukturen.** IT-infrastrukturen blir jevnlig gjennomgått.
7. **Prosedyrer for kostnadsberegning.** Prosedyrer for forhåndberegning av kostnadene for statistiske prosesser er tilgjengelige og blir benyttet.

INDIKATOR 10.2:

Produktivitetspotensialet innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi optimaliseres for de statistiske prosessene.

Institusjonelle metoder

1. **Ressursdeling, investeringer og identifisering av potensiale for innovasjon/modernisering.** Sentraliserte IT- og metodeenheter sørger for deling av ressurser og investeringer, og identifiserer potensiale for innovasjon/modernisering med sikte på å optimalisere statistiske prosesser.
2. **IT-arkitektur og -strategi.** Det finnes en IT-arkitektur og -strategi som blir jevnlig oppdatert.
3. **Fremme av automatiserte teknikker.** Det finnes retningslinjer, prosedyrer og verktøy for å fremme automatiserte teknikker for statistiske prosesser, basert på felles standarder (f.eks. datafangst, koding, validering, rapportering osv.) og deling av felles statistiske tjenester.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Automatiserte behandlingsteknikker.** Automatiserte behandlingsteknikker blir jevnlig gjennomgått og modernisert.

INDIKATOR 10.3:

Det settes i verk proaktive tiltak for å bedre det statistiske potensialet til administrative og andre datakilder, og for å begrense bruken av direkte undersøkelser.

Institusjonelle metoder

1. **Møter med innehavere av administrative og andre data.** Det blir holdt periodiske møter med innehavere av administrative og andre data for å drøfte hvordan bruken av deres data kan forbedres og økes.
2. **Vurdering av mulige administrative og andre datakilder.** Det foretas en vurdering av mulige administrative og andre datakilder før en undersøkelse settes i gang, spesielt hvis den nylig er designet.

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Undersøkelse av det statistiske potensialet i nye datakilder.** Det finnes mekanismer for å undersøke tilgjengeligheten til nye datakilder som kan berike allerede eksisterende statistikkprodukter.
4. **Metoder for kobling og integrasjon av data.** Metoder for kobling og integrasjon av data benyttes proaktivt, under ivaretagelse av hensyn til datakonfidensialitet og -sikkerhet.
5. **Kvalitetsindikatorer.** Kvalitetsindikatorer benyttes til å forbedre metoder for bruk av administrative og andre data til statistiske formål.

INDIKATOR 10.4:

Statistikkmyndigheter fremmer, deler og benytter standardiserte løsninger som øker effektiviteten.

Institusjonelle metoder

1. **Standardiseringsprogrammer og -prosedyrer for statistiske prosesser.** Standardiseringsprogrammer og -prosedyrer er fastsatt og blir implementert i hovedfasene av de statistiske prosessene.
2. **Strategi for å ta i bruk eller utvikle standarder.** Det finnes en strategi for å ta i bruk eller utvikle standarder på ulike områder, slik som kvalitetsstyring, prosessmodellering, programvareutvikling, programvare verktøy, prosjektledelse og dokumenthåndtering.
3. **Deling av standardiserte løsninger.** Statistikkmyndigheter deler og gjenbraker eksisterende standardiserte løsninger (verktøy og metoder) som øker effektiviteten av de statistiske prosessene. De deltar i fellesprosjekter, arbeidsgrupper eller kursvirksomhet for utvikling av slike verktøy og metoder, for slik å dele utviklingsbyrden.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Standardisering.** Basert på en implementeringsplan treffes det tiltak for å bevege seg gradvis mot eller oppnå standardisering, og disse tiltakene blir beskrevet i kvalitetsrapporter eller annen dokumentasjon.

Statistiske produkter

Tilgjengelig statistikk er i henhold til brukernes behov. Statistikken oppfyller europeiske kvalitetsstandarder samt behovene til europeiske institusjoner, regjeringer, forskningsinstitusjoner, bedrifter og allmennheten generelt. Produktenes kvalitet måles ut fra i hvilken grad statistikken er relevant, nøyaktig og pålitelig, aktuell, sammenhengende, sammenlignbar på tvers av regioner og land, samt lett tilgjengelig for brukerne, dvs. prinsippene for statistiske produkter.

PRINSIPP 11: Relevans

Europeisk statistikk oppfyller brukernes behov.

INDIKATOR 11.1:

Det finnes prosedyrer for å konsultere brukere, for å overvåke relevansen og verdien av eksisterende statistikk når det gjelder å oppfylle behov, samt for å vurdere og forutsi nye og prioriterte behov. Gjennom innovasjon søkes det å oppnå kontinuerlig forbedring av de statistiske produktene.

Institusjonelle metoder

1. **Lovgivning om brukerkonsultasjon.** Statistikklovgivningen (på europeisk og nasjonalt nivå) omfatter en forpliktelse til å konsultere brukere om deres behov for offisiell statistikk.
2. **Målet for brukerkonsultasjon.** Tilbakemeldinger fra brukerkonsultasjoner benyttes for å gi innspill til utformingen av arbeidsprogrammet for statistikk, identifisere nye behov og prioriteringer, forbedre kvaliteten på statistiske produkter og overvåke statistikkens verdi.
3. **Prosedyrer for brukerkonsultasjon.** Det finnes prosedyrer og aktiviteter for konsultasjoner av brukere om deres behov. De består for eksempel av etablering av brukerutvalg, avholdelse av jevnlig møter mellom viktige brukere og statistikkmyndigheter, konsultasjoner med viktige brukere eller andre relevante interessenter, innhenting av ekspertise på bestemte saksforhold eller behandling av enkeltstående forespørsler og reaksjoner fra brukere.
4. **Analyse av hvordan statistikk blir brukt.** Data om bruken av statistikk (for eksempel evaluering av nedlastinger, abonnenter på rapporter, målinger av nettrafikk og resultater fra høsting av nettdata) blir analysert (for eksempel for hvert statistikkområde og type av brukere) for å forbedre statistikkprodukter.
5. **Statistikkproduktenes relevans.** Det finnes prosedyrer for å gjennomgå statistikkprodukter med henblikk på deres relevans for brukere, inkludert bruk som kilde til andre prosesser og virkningen av en mulig avslutning.
6. **Innovasjon.** Innovative statistiske metoder og verktøy blir utviklet og brukt for å forbedre statistikkproduktenes relevans og verdi.

Prosess-/produksjonsmetoder

7. **Viktige brukere.** En liste over viktige brukere som dekker alle relevante interessegrupper, deres bruk av data og udekkede behov blir jevnlig oppdatert.

-
8. **Klassifisering og profilering av brukere.** Klassifiseringen og brukerprofilene for et gitt produkt blir jevnlig oppdatert og brukt i forbindelse med konsultasjoner og for å forbedre produkter og tjenester.
 9. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikator(er) for relevans blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
 10. **Analyse og vurdering av relevans.** Kvalitetsindikator(er) for relevans blir jevnlig analysert og vurdert med sikte på forbedring av den statistiske prosessen.

INDIKATOR 11.2:

Prioriterte behov blir dekket, og dette avspeiles i arbeidsprogrammet.

Institusjonelle metoder

1. **Prioriteringer i arbeidsprogrammet for statistikk.** Det finnes prosedyrer for prioritering av ulike brukerbehov i arbeidsprogrammet for statistikk.
2. **Strategiske mål og programmer.** Strategiske mål og programmer blir jevnlig utarbeidet og publisert. Det tas hensyn til brukerbehov i henhold til kost/nytte betraktninger.
3. **Avtaler med viktige brukere.** Samarbeidsavtaler, tjenesteavtaler eller lignende ordninger blir etablert med viktige brukere for å fastsette og dokumentere prioriterte behov.
4. **Evaluering av arbeidsprogrammet for statistikk.** Det gjennomføres periodiske evalueringer av arbeidsprogrammet for statistikk med sikte på å identifisere nye prioriteringer, nedprioriteringer og nye behov.

INDIKATOR 11.3:

Undersøkelser av brukertilfredshet utføres med jevne mellomrom og følges opp systematisk.

Institusjonelle metoder

1. **Måling av brukertilfredshet.** Brukertilfredshet måles ved hjelp av undersøkelser, lignende studier, tilbakemeldingsskjemaer på nettsiden, brukertesting av produkter osv., og resultatene vurderes jevnlig. Disse omfatter blant annet en samling av kvalitetsindikatorer for brukertilfredshet.
2. **Formidling av måling av brukertilfredshet.** De viktigste resultatene fra måling av brukertilfredshet blir gjort offentlig tilgjengelig.
3. **Oppfølging av måling av brukertilfredshet.** Resultatene fra måling av brukertilfredshet blir tatt i betraktning ved fastsettelsen av prioriteringer og gjenspeiles i arbeidsprogrammet for statistikk. Forbedringstiltak som iverksettes på basis av målinger av brukertilfredshet, blir fastsatt, prioritert og planlagt for gjennomføring, og følges opp.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Viktige brukeres tilfredshet med bestemte produkter.** Det finnes tiltak for å vurdere viktige brukeres tilfredshet med bestemte produkter (f.eks. detaljerte undersøkelser/indikatorer av brukertilfredshet på produktnivå). Resultatene av denne vurderingen er offentlig tilgjengelige, for eksempel i kvalitetsrapporter eller på egne nettsider.

PRINSIPP 12: Nøyaktighet og pålitelighet

Europeisk statistikk avspeiler virkeligheten på en nøyaktig og pålitelig måte.

INDIKATOR 12.1:

Kildedata, koblede data, mellomprodukter og statistiske sluttprodukter vurderes og valideres jevnlig.

Institusjonelle metoder

1. **Systemer for vurdering og validering.** Det finnes systemer for vurdering og validering av kildedata, koblede data, mellomprodukter og statistiske sluttprodukter.
2. **Retningslinjer for vurdering og validering.** Det finnes retningslinjer for vurdering og validering av datakvalitet. Disse retter seg mot problemer med nøyaktighet og pålitelighet.

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Prosedyrer for vurdering og validering.** Det finnes prosedyrer for systematisk vurdering av datakvalitet og validering av data.
4. **Sammenligning av mellomprodukter og sluttprodukter.** Mellomprodukter og sluttprodukter blir sammenlignet med andre relevante informasjonskilder for å sikre validitet.

INDIKATOR 12.2:

Feilkilder i forbindelse med utvalg og andre feil måles og dokumenteres systematisk i henhold til europeiske standarder.

Institusjonelle metoder

1. **Retningslinjer og metoder for å måle og redusere feil.** Det finnes retningslinjer for hvordan feil kan måles og reduseres til et akseptabelt nivå, og disse retningslinjene er kjent for de ansatte.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikatoren(e) for nøyaktighet og pålitelighet blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
3. **Analyse og vurdering av nøyaktighet og pålitelighet.** Kvalitetsindikatoren(e) for nøyaktighet og pålitelighet blir jevnlig analysert og vurdert for å forbedre den statistiske prosessen.
4. **Prosedyrer for forebygging og reduksjon av feil.** Det finnes prosedyrer for forebygging og reduksjon av utvalgsfeil og andre feil til et akseptabelt nivå:
 - Identifisering av de viktigste kildene til utvalgsfeil og andre feil (dekningsgrad, variabilitet og skjevhet i utvalget, måling, bearbeiding, frafall og modellforutsetningsfeil) i statistiske prosesser.
 - Kvantifisering av utvalgsfeil for viktige variabler: Identifisering og evaluering, kvantitativt eller kvalitativt, av mulig skjevhet og økt varians skapt av andre feil.
 - Metoder for korrigerings og justering av feil, og analyse av ulikheter mellom foreløpige og endelige estimater.
5. **Metoder for forbedring av nøyaktighet.** Metoder for forbedring av nøyaktigheten i statistiske data blir utviklet i henhold til krav til metodologi og presisjon.

INDIKATOR 12.3:

Endringer analyseres jevnlig for å forbedre kildedata, statistiske prosesser og produkter.

Institusjonelle metoder

1. **Prosedyrer for analyse av endringer.** Det finnes prosedyrer for å analysere hvilke virkninger endringer har på nøyaktigheten og påliteligheten til produktene. Resultatene av analysen benyttes til å forbedre kvaliteten på kildedata, prosesser og produkter.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Analyse av endringer.** Endringer blir analysert for å forbedre kildedataene, de statistiske prosessene og produktene. Lærdommene blir brukt for å tilpasse produksjonssyklusen.
3. **Kvalitetsindikatorer for endringer.** Kvalitetsindikatorer for endringene (f.eks. endringenes retning og omfang, og fremgangsmåte) blir jevnlig beregnet i henhold til gjeldende standarder og offentliggjort.

PRINSIPP 13: Aktualitet og punktlighet

Europeisk statistikk publiseres punktlig og er aktuell på publiseringstidspunktet.

INDIKATOR 13.1:

Europeiske og andre internasjonale standarder for aktualitet ved publisering er oppfylt.

Institusjonelle metoder

1. **Samsvar med europeiske og internasjonale standarder.** Statistikkmyndighetene følger europeiske og internasjonale standarder for aktualitet.
2. **Publisering av en statistikkalender.** Det blir publisert en tidsplan for publisering av all statistikk som er underlagt standarder for aktualitet i europeiske og internasjonale regler og avtaler.
3. **Avvik fra målene om aktualitet.** Avvik fra de europeiske og internasjonale målene om aktualitet blir jevnlig overvåket, og det utformes en handlingsplan dersom disse målene ikke blir nådd.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikatoren(e) for aktualitet blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
5. **Analyse og vurdering av aktualitet.** Kvalitetsindikatoren(e) for aktualitet blir jevnlig analysert og vurdert for å forbedre den statistiske prosessen.

INDIKATOR 13.2:

Et fast daglig tidspunkt for publisering av statistikk gjøres kjent.

Institusjonelle metoder

1. **Prinsipper for publisering.** Prinsipper for publisering er fastsatt og publisert. Prinsippene skiller mellom ulike typer av publikasjoner (f.eks. pressemeldinger, spesifikt statistiske rapporter/tabeller, generelle publikasjoner) og deres tilhørende prosedyrer for publisering.
2. **Publisering på et fast daglig tidspunkt.** Publiseringen skjer på et fast daglig tidspunkt som er offentlig annonsert på forhånd.

INDIKATOR 13.3:

Hyppigheten av statistikk tar hensyn til brukernes behov i størst mulig grad.

Institusjonelle metoder

1. **Brukerkonsultasjon om publiseringshyppighet.** Statistikkmyndighetene konsulterer jevnlig brukerne om publiseringshyppighet, og tar i størst mulig grad hensyn til deres behov.

INDIKATOR 13.4:

Avvik fra formidlingsplanen bekjentgjøres og forklares på forhånd, og en ny publiseringsdato fastsettes.

Institusjonelle metoder

1. **Publisering av en statistikkalender.** En statistikkalender blir publisert og jevnlig oppdatert.
2. **Overvåking og vurdering av punktlighet.** Punktligheten av hver utgivelse blir overvåket og vurdert.
3. **Avvik fra det forhåndsannonserte publiseringstidspunktet.** Avvik fra det forhåndsannonserte publiseringstidspunktet blir varslet på forhånd, årsaken blir forklart, og et nytt tidspunkt blir annonsert.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikatoren(e) for punktlighet i foreløpige og endelige resultater blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
5. **Analyse og vurdering av punktlighet.** Kvalitetsindikatoren(e) for punktlighet i foreløpige og endelige resultater blir jevnlig analysert og vurdert for å forbedre den statistiske prosessen.

INDIKATOR 13.5:

Foreløpige resultater med akseptabel nøyaktighet og pålitelighet kan publiseres hvis dette anses som nyttig.

Prosess-/produksjonsmetoder

1. **Formidling av foreløpige resultater.** Muligheten for formidling av foreløpige resultater blir jevnlig gjennomgått. I denne gjennomgangen vurderes dataenes nøyaktighet og pålitelighet.
2. **Kvaliteten av foreløpige resultater.** Når foreløpige resultater blir publisert, gis det hensiktsmessig informasjon til brukerne om kvaliteten på de publiserte resultatene.
3. **Prinsipper for planlagte revisjoner.** For produkter som er underlagt planlagte revisjoner, finnes det publiserte prinsipper som dekker disse revisjonene.

PRINSIPP 14: Sammenheng og sammenlignbarhet

Europeisk statistikk er internt konsistent over tid og sammenlignbar på tvers av regioner og land. Det er mulig å kombinere og samordne relaterte data fra ulike datakilder.

INDIKATOR 14.1:

Statistikken er sammenhengende og konsistent (dvs. at matematiske og regnskapsmessige standarder etterleves).

Institusjonelle metoder

1. **Prosedyrer og retningslinjer for overvåking av intern sammenheng.** Prosedyrer og retningslinjer for overvåking av intern sammenheng er utviklet, og overvåkingen utføres på en systematisk måte. Der det er hensiktsmessig, bør retningslinjene behandle konsistens mellom mikrodata og aggregerte data, mellom årlige, kvartalsvise og månedlige data eller andre periodisiteter, mellom nasjonale og regionale data, mellom statistikkområder og nasjonalregnskapet og innenfor nasjonalregnskapet, og med konsistens mellom relaterte fenomener.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Prosedyrer og retningslinjer for kombinasjon av produkter fra komplementære datakilder.** Prosessspesifikke prosedyrer og retningslinjer sørger for at produkter som er laget på basis av komplementære datakilder blir kombinert på en måte som sikrer intern sammenheng og konsistens.
3. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikatoren(e) for sammenheng blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
4. **Analyse og vurdering av sammenheng.** Kvalitetsindikatoren(e) for sammenheng blir jevnlig analysert og vurdert for å forbedre den statistiske prosessen.

INDIKATOR 14.2:

Statistikken er sammenlignbar over en rimelig tidsperiode.

Institusjonelle metoder

1. **Identifisering av endringer i begreper.** Endringer i begreper (klassifiseringer, definisjoner og målpopulasjoner) som gjenspeiler betydelige endringer i virkeligheten, sammen med den virkningen dette har, blir tydelig identifisert/synliggjort, blant annet for å legge til rette for harmonisering av ulike statistiske serier.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Identifisering og måling av endringer i metoder.** Endringer i metoder blir tydelig identifisert og deres virkninger målt for å legge til rette for harmonisering.
3. **Publisering og forklaring av brudd på tidsserier.** Alle brudd som oppstår i statistiske serier, blir synliggjort sammen med deres årsaker og konsekvenser, samt metoder for å sikre harmonisering over tid. Forklaringene blir offentliggjort. Disse metodene kan variere fra de mest omfattende prosedyrene (f.eks. å gi data fra den gamle serien koblet til den nye) til de enkleste (f.eks. brukerveiledninger eller anbefalinger for kobling av de ulike seriene).
4. **Kvalitetsindikator(er).** Kvalitetsindikatoren(e) for sammenlignbarhet blir jevnlig overvåket og publisert i kvalitetsrapporter.
5. **Analyse og vurdering av sammenlignbarhet.** Kvalitetsindikatoren(e) for sammenlignbarhet blir jevnlig analysert og vurdert med sikte på forbedring av den statistiske prosessen.

INDIKATOR 14.3:

Statistikk utarbeides på grunnlag av felles standarder for omfang, definisjoner, enheter og klassifikasjoner i ulike undersøkelser og datakilder

Institusjonelle metoder

1. En mekanisme til fremme av sammenheng og konsistens. Det finnes et felles arkiv av begreper eller en mekanisme til fremme av sammenheng og konsistens.

Prosess-/produksjonsmetoder

2. **Vurdering av samsvar med standarder.** Periodiske vurderinger av samsvar med standarder for definisjoner, enheter og klassifikasjoner blir utført og gjenspeilet i kvalitetsrapporteringen.
3. **Forklaringer på avvik fra standarder.** Avvik fra standardene for definisjoner, enheter og klassifikasjoner blir offentliggjort og årsakene til avvikene blir forklart, spesielt med henblikk på europeiske og internasjonale standarder.

INDIKATOR 14.4:

Statistikk fra ulike datakilder og med ulik hyppighet sammenlignes og samordnes.

Prosess-/produksjonsmetoder

1. **Sammenligning av statistikkprodukter med sammenlignbare data.** Statistikkprodukter blir sammenlignet med andre statistiske eller administrative data som gir lignende informasjon om samme område/fenomen.
2. **Identifisering og forklaring av avvik.** Avvik fra ulike datakilder i de statistiske produktene blir identifisert og årsakene tydelig og offentlig forklart.
3. **Harmonisering av statistikkprodukter.** Statistikkprodukter blir harmonisert der dette er mulig.

INDIKATOR 14.5:

Internasjonal sammenligning av data i det europeiske statistikksystemet sikres gjennom regelmessig utveksling mellom det europeiske statistikksystemet og andre statistikksystemer. Metodestudier utføres i nært samarbeid mellom medlemsstatene og Eurostat.

Institusjonelle metoder

1. **Regulering av sammenlignbarhetsvurdering.** De nasjonale statistikkbyråene og Eurostat har avtalt standardprosedyrer for regelmessig vurdering av sammenlignbarhet.
2. **Samarbeid om metodestudier.** Metodestudier gjennomføres i samarbeid mellom statistikkmyndigheter.
3. **Eurostats vurdering av sammenlignbarheten av data.** Eurostat vurderer sammenlignbarheten av nasjonale data ved å bruke relevante metadata og kvalitetsrapporter som innhentes fra de nasjonale statistikkmyndighetene.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Analyse av asymmetrier.** En analyse av asymmetrier blir utført der dette er mulig, og rapporter om speilstatistikk mellom statistikkmyndigheter er offentlig tilgjengelige.
5. **Analyse av speilstatistikk.** Avvik i speilstatistikk blir identifisert og korrigert eller beskrevet der dette er mulig.

PRINSIPP 15: Tilgjengelighet og klarhet

Europeisk statistikk presenteres på en klar og lettfattelig måte, publiseres på en egnet og praktisk måte og gjøres tilgjengelig på en upartisk måte sammen med aktuelle metadata og veiledninger.

INDIKATOR 15.1:

Statistikk og tilhørende metadata presenteres og arkiveres i en form som gjør det enkelt å tolke dem og foreta meningsfulle sammenligninger.

Institusjonelle metoder

1. **Formidlingsprinsipper.** Det finnes en formidlingsprinsipper. Disse prinsippene dekker relevante aspekter av formidling. Det kan være prinsipper og emner for formidling, format og utforming, håndtering av foreløpige og endelige data og metadata, samt ordningene for publisering og tilgang før publisering. Tilgang før publisering skal dokumenteres.
2. **Prinsipper for arkivering av statistikk og metadata.** Det finnes retningslinjer for arkivering av statistikk og metadata.
3. **Tilgjengelighet til prinsippene.** Prinsippene for formidling og arkivering er offentlig tilgjengelige.
4. **Retningslinjer for formidling og arkivering.** Det finnes retningslinjer for formidling og arkivering. Disse inneholder prosedyrer og standarder for produksjon av statistikkprodukter og formidling og arkivering av dem.
5. **Opplæringstiltak.** Statistikkmyndighetene tilbyr de ansatte opplæring i hvordan de kan forklare, kommunisere og publisere statistikkprodukter og skrive pressemeldinger.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Gjennomgang av praksis.** Formidlings- og arkiveringspraksis blir periodisk gjennomgått av en arbeidsgruppe eller et tilsvarende organ.
7. **Konsultasjon av brukere om formidling.** Brukere blir konsultert om de mest hensiktsmessige formene for formidling.
8. **Sammenligninger i publikasjoner.** Meningsfulle sammenligninger blir tydelig inkludert i publikasjoner der dette er hensiktsmessig.

INDIKATOR 15.2:

Formidlingstjenester benytter moderne informasjons- og kommunikasjons-teknologi, metoder, plattformer og åpne datastandarder.

Institusjonelle metoder

1. **Moderne formidlings- og kommunikasjonsmetoder.** Statistikkmyndigheter benytter moderne og formålstjenlige informasjonsteknologiske kanaler og er aktivt til stede i ulike sosiale medier. Statistikkmyndighetenes nettsider tilbyr datasett i samsvar med standarder for åpne data. Den informasjonen som er tilgjengelig i åpne data, er så omfattende som mulig. Nettsidene blir regelmessig oppdatert.
2. **Samsvar med retningslinjer for universell utforming.** Nettstedet og de statistiske databasene er så langt som mulig utformet i samsvar med retningslinjer for universelt tilgjengelig innhold (f.eks. Web Content Accessibility Guidelines, WCAG).
3. **Nettsted, statistiske databaser og brukeres oppsett av egne tabeller.** Nettstedet og de statistiske databasene er de viktigste formene for formidling av statistikkprodukter. De legger til rette for at brukere selv kan fremstille tabeller i de mest hensiktsmessige formatene.
4. **Informasjonstjeneste/telefontjeneste.** Det finnes en informasjonstjeneste/telefontjeneste som er bemannet av kompetent personell, som kan svare på henvendelser og forklare statistikkprodukter.
5. **Tilrettelegging for viderefremming.** Statistikkprodukter (f.eks. pressemeldinger, ferdige tabeller, grafiske fremstillinger, kart knyttet til statistikk, infografikk, videoer) og metadata blir formidlet ved bruk av verktøy og formater som legger til rette for viderefremming av media eller andre brukere.

Prosess-/produksjonsmetoder

6. **Hensiktsmessige former og kanaler.** Det benyttes hensiktsmessige formidlingsformer og kanaler (f.eks. sosiale medier, netttora for ulike brukersegmenter) for å fremme bedre forståelse og sammenligning av bestemte resultater og for å legge til rette for ulike brukere.
7. **Publikasjonskatalog.** Brukere har tilgang til en publikasjonskatalog på statistikkmyndighetenes nettsted.

INDIKATOR 15.3:

Spesialtilpassede analyser foretas ved behov, og informasjonen gjøres offentlig tilgjengelig.

Institusjonelle metoder

1. **Policy for spesialtilpassede analyser.** Det foreligger en policy om fremstilling av spesialtilpassede analyser. Den inneholder retningslinjer for prising og er offentlig tilgjengelig.
2. **Publisering av spesialtilpassede analyser.** En liste over spesialtilpassede analyser er tilgjengelig på statistikkmyndighetenes nettsider, og analysene blir offentliggjort hvis mulig.
3. **Tjeneste for forespørsel om spesialtilpassede analyser.** Det finnes en tjeneste der brukerne kan komme med forespørsler om spesialtilpassede analyser.
4. **Verktøy for plassering av ordrer på nett.** Det finnes nettbaserte verktøy for innsending av forespørsler om spesialtilpassede analyser.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Levering av spesialtilpassede produkter.** Spesialtilpassede produkter leveres på forespørsel der dette er mulig.

INDIKATOR 15.4:

Tilgang til mikrodata til forskningsformål kan tillates og er strengt regulert.

Institusjonelle metoder

1. **Regler eller protokoller for tilgang til mikrodata.** Det finnes regler eller protokoller for tilgang til mikrodata. Reglene eller protokollene fastsetter alle tilgangsregler på en tydelig måte.
2. **Tilgjengelighet til regler eller protokoller.** Reglene eller protokollene er tilgjengelig på statistikkmyndighetenes nettsider.
3. **Betingelser for tilgang til mikrodata.** Statistikkmyndighetene sørger for at de betingelsene som styrer tilgangen til mikrodata, er tydelige og godt forstått både internt og eksternt.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Individuell tilnærming.** Hver forespørsel om mikrodata behandles individuelt i samsvar med de betingelsene for tilgang som er fastsatt i reglene eller protokollene.
5. **Omfang og hensiktsmessighet av tilgjengelige mikrodata.** Omfanget og hensiktsmessigheten av hver forespørsel om mikrodata blir kontrollert og godkjent i henhold til interne regler.
6. **Ivaretagelse av konfidensialitet.** Enkeltpersoners og bedrifters anonymitet blir beskyttet (f.eks. ved bruk av anonymiserte datafiler for forskningsformål og anonyme mikrodatabaser).
7. **Sikkert miljø.** Statistikkmyndighetene stiller til disposisjon et sikret datamiljø (f.eks. sikrede lagringsområder, «Safe Centres») der forskere har tilgang til mikrodata i samsvar med relevant lovgivning.
8. **Fasiliteter for fjerntilgang.** Fasiliteter for fjerntilgang med hensiktsmessige kontroller er tilgjengelige.
9. **Konsultasjon av forskere.** Forskere blir jevnlig konsultert om formålstjenligheten og effektiviteten av de reglene eller protokollene som styrer tilgang til mikrodata.

INDIKATOR 15.5:

Metadata knyttet til produkter blir behandlet og formidlet av statistikkmyndigheten i henhold til europeiske standarder.

Institusjonelle metoder

1. **Metadata samsvar med europeiske standarder.** Innhold, struktur og formidling av metadata er av stemt med standarder for europeisk statistikk, dvs. Single Integrated Metadata Structure (SIMS).
2. **Prosedyrer for oppdatering og publisering av metadata.** Metadata blir jevnlig oppdatert. Oppdateringsprosedyren er tydelig og godt kjent for de ansatte.
3. **Kvalitetssikring av metadata.** Det finnes en prosedyre for kvalitetssikring, og den er formidlet til de ansatte.
4. **Kurs i metadata for ansatte.** Statistikkmyndighetene tilbyr kurs i metadata for ansatte.

Prosess-/produksjonsmetoder

5. **Formidling av metadata.** Alle statistikkprodukter blir formidlet sammen med relevante metadata for å legge til rette for en bedre forståelse av produktene. Hvis metadata blir formidlet atskilt fra produktene, blir det gitt tydelige lenker.

INDIKATOR 15.6:

Brukerne informeres om metoden i statistiske prosesser, blant annet for bruk og integrering av administrative og andre data.

Institusjonelle metoder

1. **Planlegging av produksjonen av kvalitetsrapporter og metodedokumenter.** Jevnlig produksjon av standardiserte, oppdaterte og brukerorienterte kvalitetsrapporter og metodedokumenter er inkludert i statistikkmyndighetenes arbeidsprogram.
2. **Metoder for statistiske prosesser.** Beskrivelsen av metodene som benyttes for statistiske prosesser, er tilgjengelig for brukerne i brukerorienterte kvalitetsrapporter og andre metodedokumenter.

Prosess-/produksjonsmetoder

3. **Publisering av metoder.** Ansatte med ansvar for statistiske prosesser utformer relevante metodedokumenter og bistår med å gjøre dem offentlig tilgjengelige.

INDIKATOR 15.7:

Brukerne informeres om kvaliteten på statistiske produkter i henhold til kvalitetskriteriene for europeisk statistikk.

Institusjonelle metoder

1. **Det europeiske statistikksystemets standarder for kvalitetsrapportering.** Brukerorienterte kvalitetsrapporter er basert på det europeiske statistiske systemets standarder og retningslinjer for kvalitetsrapportering. Kvalitetsrapporteringen følger det europeiske statistiske systemets standard «Single Integrated Metadata Structure» (SIMS) for kvalitetsrapportering samt tilhørende retningslinjer og håndbøker.
2. **Sentral overvåking av publiseringen av kvalitetsrapporter.** Publiseringen av kvalitetsrapporter overvåkes sentralt av en kvalitetsstyringsenhet.
3. **Tilgjengelighet til kvalitetsrapporter.** Kvalitetsrapportene er tilgjengelige på statistikkmyndighetenes nettsider.

Prosess-/produksjonsmetoder

4. **Publisering av kvalitetsrapporter.** Ansatte med ansvar for statistiske prosesser utformer brukerorienterte kvalitetsrapporter og offentliggjør dem på statistikkmyndighetenes nettsider.

Rammeverk for kvalitetssikring i det europeiske statistikksystemet

EUROPEAN
STATISTICAL
SYSTEM

Versjon 2.0

1. September 2020

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:

Postboks 2633 St.Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Besøksadresse:

Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no

Internett: www.ssb.no

Telefon: 62 88 50 00